

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Old merry England

London, 1. marca.

Anglija je k sreči še vedno dežela, kjer vlada politični mir in kolikor toliko še red. Kljub radikalnim besedam delavskih voditeljev, ki smejo svobodno dajati duška svojim čustvom v Hyde Parku, na revolucijo v Angliji slej ko prej ni misliti. Pri nas se tudi najtežji problemi rešijo drugače. Je pa v našem političnem življenju v zadnjem času opazati neko nervoznost, ki bo, če kaj drugega ne, rodila prej ali slej novo vladno. Dejstvo je, da je MacDonald postal nepriljubljen in da se tudi drugi ministrski stolčki majojo, ker je naš sedanji kabinet vendarle že predolg na vladi, dasi smo Angleži »stari« kabineto vaje.

Angleški državljani bi lahko kljub gospodarski krizi tako mirno spal, kakor je spal pod našo slavno Viktorijo, če ne bi bilo vprašanja brezposelnih. Teh je danes 2 milijona, torej še vedno zelo veliko za naš proračun. Ker ni mogoče čakati na to, da bi se kaj kmalu uresničili velikopotezni gospodarski načrti in socialni programi naših ideologov in političnih voditeljev od skrajne desne do skrajne leve, in ker ima Anglež sploh pravi smisel samo za najbližje in najlažje ustvarljive rešitve, naj bodo tudi začasne in kompromisne značaja, zato je sedaj glavni predmet našega parlamentarnega življenja novi predlog o zavarovanju in podporah brezposelnim. Vsak Anglež, naj bo bogat ali reven, stoji na stališču, da mora lahko gospodarsko izboljšanje zadnjih mesecev priti v dobro brezposelnim vsaj v istem času, kakor ostalim plastem prebivalstva. Ker se zaenkrat to ne da rešiti drugače kakor z zvišanjem zavarovanja in podpor, je treba to kategorično potrebo spraviti v sklad s tendenco vlade, da zmanjša izdatke, pa tudi z zahtevjo vsega angleškega prebivalstva, da se morajo znižati davki. Vlada bi sicer rada določila vsoto za preživljanje brezposelnega človeka po kriteriju, koliko je treba na dan človeku, da ne umrje gladi, toda angleška publika je po svoji vzgoji že tako humanesko nastrojena, da taka misel zadeva povsod na hud odpor. V nasprotju z ministrstvom narodnega zdravja, ki je nastavilo čim nižje vsote za eksistenčni minimum, je združeno zdravnikov ob splošnem ploskanju javnosti izdalo protest in ugotovilo, da je treba razločevati med eksistenčnim minimumom, ki človeka še obvaruje smrti, od eksistenčnega minimuma, ki je potreben, da ostane človek kolikor toliko zdrav in za delo sposoben. Spričo velikega števila otrok, ki so nezadostno hranjeni, pravijo zdravniki, da je vrhunec nesocialnega mišljenja, ako se eksistenčni minimum določa po kriterijih, kakršne ima ministrstvo. Vsak človek potrebuje najmanj en šiling na teden več, nego mu ga priznava minister za narodno zdravje. MacDonald se je tudi hudo zameril večini publike, ker je v nekem volilnem govoru na Škotskem poudarjal, kako da so se podpore brezposelnim procentualno veliko manj znižale nego njegova ministrska plača. Ta zelo neumestna opazka, ki ne priča baš o preveč pravilnem socialnem čustvovanju, seveda ni škodovala samo njemu, ampak vsemu kabinetu, ki se mu po pravici očita, da nima več stika z narodom, kakor ga mora imeti vsak angleški kabinet.

Sploh se danes v Angliji tradicionalni sistem strank močno majo. Stara Labour Party, iz katere je MacDonald izšel, je stavba, ki ko kmalu izhira na birokratizmu in hierarhizmu bonev delavskih strokovnih zvez. Saj je to pojav, ki se ne opaza samo v naši konservativni Angliji, kjer taki procesi veliko pozneje dozore kakor na evropski celini, ki jako naglo misli in dela. Imamo seveda tudi komuniste in komunistične nadse sorodne levčarje, bodisi da so v stranki ostali, bodisi da delajo na svoj lastni račun, toda taki ekstremisti v Angliji nimajo izgleда, da bi prišli do vlade, kakor ga tudi dozdaj niso imeli. Pač pa smo dobili v zadnjem času neko veliko bolj praktično socialistično skupino, ki jo vodi podjetni Sir Stafford Cripps, ki ga podpira tudi skupina mladih docentov oxfordskega vseučilišča. Na programu imajo predvsem socializacijo bank in velike industrije kakor tudi republiko in nekako diktaturo proletarijata, česar pa Angleži ne jemljemo preveč tragično. Ti vrli mladenci so toliko pametni in v tem oziru pravi in pristni Angleži, da si ne belijo toliko las s socialnim programom, ampak z vprašanjem, kako čimprej priti do politične moči. Oni se že danes ozirajo na komandirski most, s katerega se vodi angleška državna ladja. Cisto pravilno mislijo, da je nujen predpogoj za uveljavljanje socialističnih ciljev to, da se zavzamejo mesta politične moči. Imajo pa ti takozvani novosocialisti hude nasprotnike tako v strokovnih zvezah samih kakor seveda v vseh ostalih strankah, katerim moramo v najnovejšem času prištevati tudi — fašistično.

Fašisti, ki zaenkrat igrajo v naši javnosti le bolj komično vlogo, imajo svojega fihrerja v Sir Oswaldu Mosleyu. Tudi njihov socialni program je približno tako megleen kakor program gospoda Crippsa in fašisti celo trdijo, da so oni še boljši socialisti nego radikalni socialisti, ki korakajo pod intelektualnim vodstvom oxfordskih docentov. Oni baže tudi hočejo diktaturo, pa ne samo delavskega proletarijata, ampak vsega ljudstva v celoti, so proti lordski zbornici in za temeljito spremembo demokracije v smislu italijanskega ali nemškega avtoritarizma. S to črto seveda v Angliji ne bodo imeli nobene širše, nekaj vpliva na politiko pa bodo brez dvoma zadobili, saj smo Angleži v resnici demokratičen narod. Če pa je gospod Mosley podoben Cromwellu, kakor sam o sebi misli, to je pa veliko vprašanje. Toliko pa je le dosegal, da ga časopisje vsaj ne ignorira več s smrtnim molkom, kakor ga je do danes.

Pogajanja med sv. Stolicco in Nemčijo so zastala

Nemški katoličani pred težkimi vprašanji, v katerih kompromis ni mogoč odločitvami

Pariz, 5. marca. z. Rimski dopisnik tukajšnjega »Tempsa« razodeva zelo poučna dejstva v odnosih med Vatikanom in med Nemčijo. Tako pravi, »da ni res, da je napetost polegla, kajti pogajanja med obema oblastima glede izvajanja konkordata sploh še niso pričela, ker se dr. Buttman se ni vrnil iz Berlina, kamor je šel po navodila. Res je, da se vrše razgovori med nemško vlado in med nemškimi škofi, toda to napetosti, ki vlada med Nemčijo in med Vatikanom, nikakor ne zmanjšuje. Ravno nasprotno. Vatikan je nezadovoljen. Neprestane aretacije, grožnje, uradna zbadanja, razne vrste nasilstva, ki jih morajo prenašati nemški katoličani, ustvarjajo neverjetno neprijeten položaj. V vatikanskih krogih pravijo, da je sv. oče zelo v skrbah zaradi položaja nemških katoličanov. Nekateri vatikanski krogi so za to, da bi se poiskal kakšen kompromis z nemško vlado, toda

v Vatikanu ni nobenega, ki bi nasvetoval popuščanje v načelnih zahtevah katoličanov. Kompromis je izključen za vedno v vprašanju sterilizacije in v pogledu vprašanja enakopravnosti vseh plemen pred zakonom.

»Težave, ki so nastopile v izvajanju konkordata, so podobne težavam, ki so svoje dni izbruhnile v Italiji: 1. kaj naj postane iz katoliških mladinskih društev in 2. kako naj se udeležuje v Nemčiji katoliška akcija? Znano je, da so v Italiji v pogledu mladinske vzgoje našli nekak kompromis in da je italijanska vlada pristala popolnoma na zahteve Vatikana glede katoliške akcije. Ali smemo pričakovati iste rešitve v Nemčiji? Tega ni mogoče verjeti, ker je položaj sicer podoben, toda okoliščine so popolnoma druge. Italija je prvi katoliška dežela, nadalje italijanski fašizem dozaj tudi še ni napadel naravnost krščanske kulture s tem, da bi

bil proglasil kult krvi in plemena kot najvišjo pogansko vero novega rodu. V Italiji je obstojal konflikt med cerkvijo in državo le v razmejivni oblasti med cerkvijo in državo, med tem, ko je konflikt v Nemčiji globlji, ker zadira v osnove krščanstva. Nadalje se cerkev tudi boji, da bi v večini protestantski državi, kot je Nemčija, katolicizem ne trpel velike škode, če bi ne imel nobenega vpliva na vzgojo mladine in bi se odpovedal delovanju katoliške akcije.

»Konflikt med Nemčijo in Vatikanom je torej mnogo bolj resen in v usodnih posledicah bolj daljesežen in poučeni krogi so mnenja, da v sedanjem položaju ni misliti na sporazum, ako nemška vlada ne odneha v zahtevah, ki naloženo nasprotujejo krščanskim kulturnim smericam in stavijo zapreke delovanju cerkve na duhovnem polju.

Dr. Dollfuss v Beljaku Velik govor o novi avstrijski ustavi

Dunaj, 5. marca. AA. Korbiro poroča: Včeraj se je vršila v Beljaku imponantna patrijotska manifestacija, kakršne na Koroskem že dolgo ne pomnijo. Na zborovanju deset tisočev kmetov, delavcev in zasebnih nameščencev s Koroskega in vzhodnega Tirolskega je imel velik govor zvezni kancelar Dollfuss. Zborovalci so ga sprejeli z burnim vzklikanjem, ter so njegov govor često prekinili z navdušenim odobravanjem.

V svojem govoru je g. Dollfuss med drugim dejal, da so Avstriji lansko leto doživeli veliko duševno preobrazbo. Občutili so, da je ponovno vstal v življenje pojem avstrijske domovine. Hočemo novega temelja za srečnejšo in lepšo Avstrijo, je nadaljeval kancelar, hočemo urediti svojo narodno skupnost v resničnem krščanskem duhu, ker smo prepričani, da lahko le na ta način napravimo naš narod srečnejšega. Duševna preobrazba našega naroda je nalete'a na najgloblji odmev v vseh slojih resnično rodoljubnega prebivalstva. Hočemo Avstrijo s prebivalstvom, ki bo sestavljeno iz res med seboj složnih bratov. Reči smem, da spada ta duševna preobrazba med najlepše uspehe poslednjih let. Nismo ne sirovi, ne strašni, toda krepki smo in brezobzirni, kadar gre za to, da se našemu narodu zagotovita mir in red.

Zaščita delavcev

Nato se je kancelar kratko dotaknil nedavnih dogodkov.

»Leta in leta so voditelji socialno demokratiške stranke zavestno pripravljali dogodke, ki so morali prej ali slej privedi do državljanske vojne. Toda velika večina delavstva od samega začetka o tem ni hotela ničesar vedeti. Naša obrambna borba ni bila nikdar naperjena zoper delavce, ne more biti naperjena proti njim, in nikdar ne bo proti njim naperjena.

Ta borba je bila zmerom naperjena samo zoper ekstremno skupino marksističnih pravokov, zoper krive nauke, s katerimi se pri delavcih zbujajo prazne in pogrešne nade. Tisti, ki so s tem, da niso pristali na geslo splošne stavke, skupno z ostalim rodoljubnim prebivalstvom preprečili splošno katastrofo, ki bi mogla doleteti našo državo, so si — mirno lahko rečem — pridobili zaslugue za ohranitev Avstrije še v daljno bodočnost. Reči smem, da so bolešni dogodki preteklih tednov doprinesli k razčiščenju duhov. Mislim, da smem reči ne samo v svojem imenu in v imenu vlade, ki ji načelujem, temveč tudi v imenu naših kmetov in meščanskih slojev, da so nam zmerom dragi in mili vsi poštteni delavci, v katerih gledamo neobhodno potreben in koristen sestavni del svoje narodne skupnosti.

»Zagotovili smo zadostno zaščito interesov delavskega stanu. V kratkem izide uredba, ki bo ustanovila glavni strokovni svet avstrijskih delavcev in nameščencev. Razen delavskih zbornic bo ta ustanova pooblaščen zastopnik delavskega stanu in njegovih koristi. Potrudil sem se, da delavskemu stanu ohranim vse gospodarske ustanove in organizacije, ki jih je doslej imel. Ne bomo pustili, da bi propadle delavske konsumne zadrüge, ker smo globoko prepričani, da ima naš delavec pra-

vico razpolagati s takšnimi ustanovami. Toda v vseh teh ustanovah in organizacijah mora prenehati sleherna enostranska strankarska politika.

Nova ustava

»Ze prihodnje tedne dobimo v Avstriji novo ustavo, ki sicer ne bo mogla takoj v celoti stopiti v veljavo, ker potrebujemo še dosti časa, da izvedemo organsko ureditev stanovskih zastopstev. Dotlej nam bo pa potrebna začasna ali prehodna

Mussolini - Dollfuss - Gömbös

Sestanek v Rimu

Velika konferenca državnikov bo trajala od 14. do 16. marca

Rim, 5. marca. b. Za sestanek med Mussolinijem, dr. Dollfussom in Gömbösem, ki bo od 14. do 16. marca v Rimu, se že delajo velike priprave. Program uradnega obiska avstrijskega kancelarja in predsednika madjarske vlade še ni objavljen, vendar pa že fašistični tisk poroča, da se bodo vršile svečane prireditve, ki se ne bodo omejele samo na uradne kroge, ampak bo v njih sodelovala tudi vsa javnost, da se tako pred vsem svetom manifestira neomahljivo avstrijsko-italijansko-madjarsko prijateljstvo.

Gömbösa bodo na poti v Rim spremljali zunanji minister Kanya, šef političnega oddelka minister baron Apor in najbrže tudi poljedelski minister Kallay. Tudi Dollfuss se bo pripeljal v Rim v spremstvu nekaterih ministrov. Ni izključeno, da pride z Dollfussom v Rim tudi podkancelar major Fey in morda tudi minister Schuschnigg. Razen tega bo od strani madjarske in avstrijske vlade prišlo v Rim še nekaj gospodarskih strokovnjakov.

»Popolo d'Italia« naglašja, da je pomen tega obiska v tem, da se oba voditelja vrhovne države uprave pripeljeta istočasno na konferenco k Mussoliniju. Sestanek v Rimu bo po mnenju glavnega fašističnega organa izredno važen trenutek te politike. »Il Resto del Carlino« poudarja, da je za Avstrijo priporočljivo, da se kot neodvisna država uredi in postavi na čvrste temelje, kar se lahko izvede le po avtoritativnih načelih, kajti le tako je mogoča notranja obnovitev Avstrije. Italija je enako naglašala tudi pravice Madjarske, da se ti da oni minimum, ki je potreben, da ta miren in delovni narod, ki predstavlja sigurno jamstvo za mir, lahko mirno nadaljuje svoje kulturno delo.

Po nedavnih dogodkih v Avstriji spremlja Italija z velikimi simpatijami napore avstrijskega naroda, da okrepi svojo politično moč za ohranitev državne neodvisnosti. Avtoritativno načelo vladavine bi moglo obnoviti staro Avstrijo, ki jo je doslej nepretrgoma tlačil socializem. Nameni Italije

Dunajska vremenska napoved: Nekoliko topleje. Spremenljiva oblačnost. Na vzhodnem robu Alp pa bo najbrže oblačnost manjša.

vativcem kakor proti demokratiziranim socialistom. Kaj pa bo iz tega končno nastalo, to sam Bog ve. Upamo, da bo ostal naklonjen naši ljubi stari in miroljubni Angliji.

Za čuda pa imajo tudi konservativci za seboj nekaj mladine. To je dokaz, da imajo konservativne ideje danes neprimerno večjo privlačno silo ko liberalne. K sreči pa ima konservativna stranka neprecenljivega vodjo v Baldwinu, ki je tako skromen in obenem premeten, da je mladi konservativni opoziciji odstopil v vladi mesto poljedelskega ministrstva, v katerem sedi mladi Elliot, drugaga 37 letnega opozicijskega konservativne mladine, Lord Privy Seal Edena, zelo talentiranega človeka, pa je postavil v urad za zunanje zadeve. To je bilo zelo pametno, ni pa mladine seveda popolnoma potolažilo, ker bi ta seveda imela raje v rokah celo vlado, nego samo par mest.

To je — vidite — kakor mislim, precej točna slika našega sedanjega položaja.

G. O.

ustava. Naša ambicija je, da v naši domovini ustvarimo državno ureditev, ki bi lahko služila za zgled tudi drugim državam. Tudi to je eden izmed razlogov, radi katerih smo odločeni za vsako ceno ohraniti vso svobodo in nedvisnost Avstrije. V svojem boju za resnično svobodo te države smo deležni na vsem svetu mnogo simpatij in smo si pridobili mnogo prijateljev. Nikoli nismo dali s svoje strani povoda nevšečnim odnošajem, o katerih se še vedno nahajamo z Nemčijo. V tem pogledu smo bili vselej samo in edino v položaju obrambe.

Hotel bi reči samo še eno. Vsem tistim, ki se še zmerom ne dajejo, da morejo slepiti narod z nekimi varljivimi upi, povem: Pustite te blazne nade!

»Temps« svari

Rimski dopisnik »Tempsa« piše o skorajšnjem sestanku med Mussolinijem, Dollfussom in Gömbösem v Rimu in pravi, da Italiji pač ni treba sklopiti z Avstrijo in Madjarsko kakšen politični blok de iure, ko tak blok de facto že obstoji. Dopisnik nato navaja italijansko dokazovanje, da se Mali zvezi ni treba ničesar bati spričo ureditve gospodarskih odnošajev v Podonavju, kakor si to ureditve predstavlja Italija. »Tempsa« dopisnik dodaja, da zbujata italijanska politika veliko nezadovoljstvo v Nemčiji, kjer mislijo, da se Italiji ne sme dovoliti, da bi napravila iz Avstrije nekakšno Mandžurijo. S to svojo politiko zbujata Italija nezadovoljstvo tudi v državah Male zveze. Dopisnik misli, da prihaja Italija do spoznanja, da Mala zveza res obstoji in da zato predstavlja dejansko silo. Zato je dopisnik prepričan, da Italija ne bo smela ponoviti svojih nekdanjih napadov na Jugoslavijo.

Trst in Reka -- svobodni luki

London, 5. marca. b. Agencija Reuter poroča, da se bo na sestanku med Mussolinijem in Gömbösem ter dr. Dollfussom končnoveljavno odobril načrt o ustvaritvi svobodnih luških con za Avstrijo in Madjarsko v Trstu in verjetno tudi na Reki. Kakor se čuje, so se s tem v zvezi že pričela pogajanja, ki se tičejo izvoza britanskega premoga v Avstrijo. Z britanskim premožem bi se preskrbele avstrijske državne železnice, Avstrija pa bi ta premož plačala z izvozom svojega lesa v Anglijo.

Najnovejša ugibanja

Budimpešta, 5. marca. p. Glede pogajanj za gospodarsko sodelovanje med Italijo in Avstrijo se izve iz poluradnega poročila, da se bo to sodelovanje uredilo na podlagi Mussolinijevega memoranda z dne 28. decembra lanskega leta. Novi gospodarski sporazumi ne bi temeljili na carinski zvezi treh držav, kot se je prvotno mislilo, ampak bi Italija dovolila tako Madjarski in Avstriji samo prednostne carine za uvoz vseh predmetov iz teh dveh držav Italija pa se obvezuje, da bo skušala doseči pri Franciji in Nemčiji iste ugodnosti za madjarski in avstrijski izvoz v ti dve državi, kot jih daje Italija.

Grčija-Češka

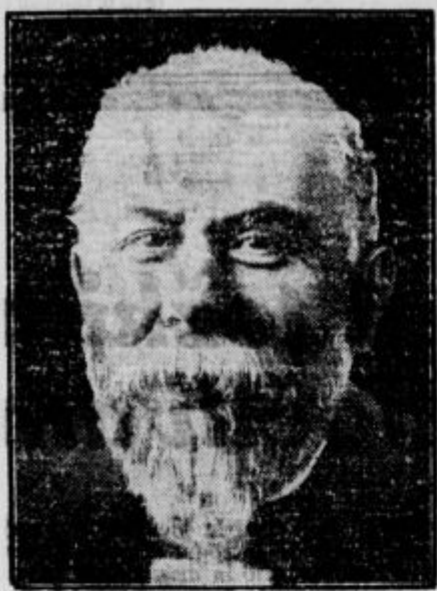
Praga, 5. marca. p. Grški gospodarski minister Pazmazoglu je danes sprejel češke in inozemske časnikarje ter jim je izjavil, da je prišel v Prago, da se porazgovori s češko vlado o glavnih ovirah českoslovske trgovine. Obe vladi skušati na podlagi teh razgovorov najti pot za povečanje medsebojnih gospodarskih stikov. Mnenja je, da bo devalvacija češke krome imela ugodne posledice za češki izvoz, posebno v Grčijo. Pohvalil je nadalje češke socialne ustanove. Glede balkanskega pakta je mnenja, da bo tudi Bolgarija v doglednem času pristopila k paktu. Minister Pazmazoglu odhaja v Pariz.

Stavijski in Iramasoni

V strašnem vrtincu

Aretacija za aretacijo - Nov zločin - Poštena Francija se vzbuja

Cheron

Pariz, 5. marca.

Danes ni več dvoma, da bo afera Stavijski postala za Francijo usodnega pomena bodisi v dobrem bodisi v slabem smislu. Govori se že o predstojatelj demisijskega predsednika republike Lebruna, o razkolu do skrajnosti kompromitirane socialnoradikalne stranke, o neizogibnosti, da bo moral iz vlade izginiti g. Herriot, ter o razpustu poslanske zbornice. Če dodamo k temu tajne in očitne priprave resničnih opozicijskih strank, ki so nezadovoljne z režimom ali pa z republiko samo, potem si ni težko predstavljati, kakšen političen vrtinec je povzročil veleslepar Stavijski, ki so ga spravili s sveta njegovi najboljši prijatelji iz bloka Iramasonerije.

Doumergue in Cheron ne prizanašata nikomur

Predsednik Doumergue je 3. marca, ko je sprejel sina umorjenega sodnika Princea, izjavil, da je banda Stavijskega obkoljena in da nihče ne bo ušel. Justični minister Cheron pa, ki vodi preiskavo brez ozira, je izjavil: »Medtem ko z vsa odločnostjo nadaljujemo preiskavo glede goljufij Stavijskega, je treba, da obenem tudi navedemo morilce nesrečnega sodnega svetnika Princea. Zakaj v tej zadevi vlada misterij, ki ga moramo razkriti. To zahteva najelemenarnejša pravica. Ne bomo se strasili nobenega truda, da morilce izsledimo in primemo. Francija je postala plen zločinskih band, ki se ni ustrajala ničesar, da izvede svoje zločinske načrte. To bando je treba popolnoma razkrinkati in kaznovati.«

Kdo je morilec sodnika? Ljudski glas dolži Pressarda

Tednik »Aux Ecoules« prinaša dolg senzacionalni članek, o katerem pravijo, da je spisan na podlagi avtentičnih podatkov, in kjer naravnost trdi, da je Princea dal umoriti bivši državni tožilec Pariza in seinskega departementa Pressard. Pressard je bil neznan lokalni uradnik, ko se je zaljubila vanj sestra Camillea Chautempsa, vdova po nekem podprefektu. Od tedaj je Pressard s pomočjo vladajoče stranke čudovito hitro avanziral in dosegel eno najvišjih mest francoske republike. Zato je bil brezmejno udan Chautempsu, pod kojega zaščito je zakrival sleparije Stavijskega. Doznalo se je, da je zaklenil v mizicno sodniško poročila proti Stavijskemu že l. 1926. Potem je zakril zadevo Stavijskega l. 1929 in v tretji l. 1930. V tej zadevi je bilo zaslišanih že veliko sodnih in policijskih uradnikov, ki so to brezdvomno potrdili. Sodnik Glad, kateremu je bila poverjena preiskava v zadevi goljufijevih ogradnih bonov l. 1931, je izjavil, da je to zadevo zasledoval naprej, dasi mu je Pressard naročil, naj jo zaklene v mizico. Najbolj senzacionalno pa je, da se je ob tej priliki tudi odkrilo, da ima

Iramasonska malija na vesti še tretji atentat

ki pa se je k sreči izjalovil. Advokat Jallu, ki je v alero Stavijskega podrobno posvečen, je pred komisijo parlamenta izjavil, da je čudežno ušel smrti pred par dnevi. Ko se je namreč z avtomobilom vrnil iz Rouena ponoči, je zapazil tovorni

Važna nemška izjava

„Med Francijo in Nemčijo ni spornih meja, ko se uredi saarsko uprašanje“

Pariz, 5. marca. p. Nemški propagandni minister dr. Göbbels je dal zastopniku pariškega »Matina« daljo izjavo, v kateri pravi: Nemčija je pokazala najboljšo voljo, da se konča večstoletni krvavi boj med obema narodoma. Ko bo urejeno saarsko uprašanje, potem ni več nobenih spornih meja med Francijo in Nemčijo, kakor je to izjavljal sam Hitler. Ostanejo le še gospodarska vprašanja, katerih pa bo z ozirom na življenjsko važnost gospodarskih stikov med obema državama lahko rešiti zadovoljivo. Na vprašanje urednika »Matina«, zakaj se Nemčija oborožuje, je dejal Göbbels, da vidi nemške sode, kako se pri njih veča narodna zavest in se pripravljajo z vsemi silami na alifma-

avto, ki je vozil, zapirajoč ulico. Na avtu pa ni bilo nobenega tovora. Dasi je Jallu je sofer dajal neprestano signale in zmanjšal brzino, se tovorni avto ni premaknil od svoje smeri, ampak je celo naenkrat zamenjaval tako, da se je zaletel v Jallujev avtomobil. Sofer in advokat sta bila vržena z voza, tovorni avto pa se je z največjo brzino oddaljil. Splošno prepričanje je, da je bil nameran atentat, ker je Jallu ena najvažnejših prič v umazani aferi Stavijskega. Ni dvoma, da bo Pressard kmalu aretiran, in mož, ki ve, da mu ta usoda ne uide, je izjavil, da ima mirno vest, da pa ve veliko zelo važnih stvari, katerih ne bo za molčal...

Razdor v iramasonskem bloku

Razume se, da je vsled teh dogodkov poslanski klub radikalne stranke v palači Bourbon zelo vznemirljen. Sedaj poslanci ne govorijo več o svojem prihodnjem strankarskem kongresu, ki da bo »pomedel vsa reakcionarne elemente«. Narobe, pojavil se je razkol v stranki sami, ki je prišel do izbruha na zadnji seji parlamentarnega kluba, kateremu tudi načeljuje Chautemps. Mnogi poslanci so namreč Chautempsa ljuto napadli, zakaj je svojas od njih zahteval, da naj glasujejo proti parlamentarni preiskovalni komisiji, za katero so potem morali glasovati, ko je prišel na vlado g. Doumergue. »Vi ste nas prevarali« — so vpili poslanci — »in na kongresu v Clermont-Ferrandu bomo o tem govorili naprej!«

V zelo težavnem položaju se nahaja tudi g. Edouard Herriot

zakaj vsa javnost zahteva, da mora izstopiti iz vlade skupaj z g. Sarrautom, o katerem se sedaj govori, da je s početka pospeševal preiskavo v zadevi Stavijskega samo navidez zato, da prevara publiko in da za kulisami to preiskavo združuje. Se bolj pa je kompromitiran Herriot, ker listi sedaj gotovo na podlagi indiskrecije iz tozadevne ministrske seje objavljajo, kako zelo se je Herriot zavzemal za Pressarda in kako se je zaradi tega sprl z justičnim ministrom Cheronom. Na predlog Herriota je namreč ministrski svet preje sklenil, da Pressarda ne odstavi, ampak da ga premešči na kasacijsko sodišče. Cheron je potem dosegel, da so Pressarda odstavili. Pravijo, da je tudi g. Doumergue imenja, da morajo radikalnosocialni ministri kabinet zapustiti in da je tudi nemogoče, da bi Chautemps ostal predsednik radikalnosocialističnega kluba, ko je vendar dokazano, da je zastavljal ves presliž vlade za to, da se Stavijski in njegovi prijatelji zaščitijo in nemoteno nadaljujejo svoje ogromne sleparije, zato ker so pripadali iramasonski bratovščini. »Iramasonski lozi se ne sme dovoliti, da bi po svojih članih v kabinetu nadaljevala svojo zločinsko akcijo« — tako pravi nek ugleden pariški dnevnik.

Kako je hotel Stavijski kompromitirati najvišjo osebo Francije

Afera Stavijski pa ima še neko bolj mučno posledico. Ze omenjeni tednik »Aux Ecoules« trdi namreč, da se na čekovnih talonih nahaja tudi gospa Lebrun, ki je dobila 25.000 frankov. Toda takoj se je ugotovilo, da je ta visoka gospa, znana po svoji dobroti in poštrevnosti ljubezni do vseh potrebnih, dobila ta denar v dar od Stavijskega izrecno v dobredelne namene za akcijo, ki jo vodi ona sama. Je pa to dokaz, kakšnih rafiniranih sredstev se je Stavijski posluževal, da bi svojemu krogu približal najvišje osebe. Visoka gospa ostane torej tako čista, kakor je vedno bila, vendar pa je razumljivo, da je alera hudo potrla ujo in predsednika republike samega. G. Lebrun je silno pobit in je zapadel v levarno melanholijo. Na zadnjih sejah ministrskega sveta, katerim je predsedoval, ni spregovoril besede in je vse odredbe podpisal molče. Svojem največjim tovarišem toži, kako strašno ga teži teža odgovornosti, in se z žalostjo spominja prejšnjih časov, ko je bival v svoji hišici v Mercy le Haut, kjer je bil srečen, dokler ga niso poklicali na mesto predsednika republike.

Iztrgani odrezki

»Action Francaise« trdi, da je policijski agent Bony, ki je notranjemu ministru Sarrautu prinesel čekovne talone Stavijskega, bil tajni agent Chautempsa, katerega je sedaj izdal. Bonyja je vlada zdaj res zopet sprejela v državno službo, iz katere je bil svojas spoden, Bony pa je — tako trdi »Action Francaise« — preden je talonsko knjigo oddal justičnemu ministru, iztrgal več talonov, na katerih so bila imena nekaterih visokih oseb. Imena vseh, katerim so bile izplačane na podlagi teh čekov podkupnine, bo vlada objavila v torek dne 6. t. m.

cijo svojega naroda. Nemci razumejo in vedo, da se mora Francija pripravljati, da svojo varnost ubrani proti vsakomur. Priznati pa mora isto pravico tudi Nemčiji, ki si želi glede oboroževanja ravnopravnosti s svojimi sosedi. Nemčija pa stremi tudi za pomiritvijo, za kar je najboljši dokaz sedenje sodelovanje med Poljsko in Nemčijo. Povprašani od »Matinovega« urednika, če je nemški narod za tako politiko, je odgovoril dr. Göbbels, da je o tem že jasno izpregovoril nemški narod, ko je pri lanskem plebiscitu dal popolno pooblastilo nemški vladi in režimu. O nesoglasjih v vladi je dejal dr. Göbbels, da jih ni in da je v nemški vladi popolno soglasje.

posadki na pomoč, vendar bo najbrž prišel prekasno, ker se mora boriti z velikimi plastmi ledu, ki plujejo proti jugu.

Moskva, 5. marca. p. Znanemu ruskemu letalcu Japideskemu se je posrečilo doseči brodolomec Čeljuškina. Njegov letalo je srečno pristalo na letu ter sprejelo 10 žensk in dva otroke, ki jih je potem odpeljal na jug do stalnih človeških hivališč. Ta njegov polet je posebno vreden omembe, ker je vladal izredno hud mraz, bilo je 40 stopinj pod ničlo. Pričakovati je torej, da se bodo izvršili tako srečno tudi drugi poleti in da bodo rešeni vsi brodolomci.

Položaj brodolomcev „Čeljuškina“ brezupen?

Berlin, 5. marca. c. Tukaj so danes ujeli radiovest od poveljnika posadke ledolomilca »Čeljuškina«, ki je utonil v Severnem morju. Po tej vesti je položaj posadke brezupen. Plast ledu, na katerem se nahaja posadka, se je ocepila in sedaj pluje proti Beringovemu zalivu gnana od toplih tokov. Vsled teh toplih tokov je ledena plast začela pokati in je samo še vprašanje nekaj ur, da se plast razbije in utone v toplejših vodah Beringovega zaliva. Ledolomilec »Molensk« s polno paro pluje

Proračunska debata v Narodni skupščini

Proračun prosvetnega ministrstva

Belgrad, 5. marca. m. Na današnji skupščinski seji, ki se je pričela ob 8. so poslanci nadaljevali prejšnjo proračunsko predlogo za 1934-35 v podrobnostih za prosvetno ministrstvo. K proračunskemu predlogu je podal daljši ekspozicije prosvetni minister dr. Ilija Šumenković. Kar tiče ljudskega šolstva je navedel nekaj števil in podatkov. Tako je bilo l. 1919 v naši državi 7465 šolskih poslopj, l. 1930 pa 8797. L. 1919 je obiskovalo ljudske šole 967.000 otrok, l. 1934-35 pa jih obiskuje 1.262.000. L. 1919 smo imeli 17.719 učiteljev, danes pa jih je 24.612. Prosvetni minister navaja, da so krediti znižani tako pri srednjem kakor tudi pri visokem šolstvu. Za meščanske šole so se krediti zvišali za okoli 28 in pol milijona Din. Za osnovno šolstvo je predlaganih 503 in pol milijona Din, to se pravi, krediti so zvišani za 17 in pol milijona Din. Danes imamo okoli 1200 razredov, ki nimajo svojih učiteljev, so pa tudi cele občine, ki nimajo učiteljev, čeprav so si povečini s svojimi lastnimi sredstvi zgradile šolska poslopja. Na drugi strani pa leži v prosvetnem ministrstvu okoli 1700 prošenj diplomiranih učiteljev, ki prosijo za službo. Letos se tem prošencem pridruži še 1300 novih učiteljev, ki bodo dokončali učiteljske studije. Tu naglašuje prosvetni minister, da se bodo vsi prihranki, ki mu jih omogoča vlada s pooblastili, uporabili v glavnem za nastavitve novih učiteljev. Na ta način se bo dobilo v resoru, ki šteje približno 34.000 nameščenec, pri ljudskih šolah kakih 200 do 300 praznih mest, na srednjih šolah pa kakih 30 do 40. Na to bo prosvetno ministrstvo zelo pazilo. Tukaj prosvetni minister že sedaj apelira na poslance, da bodo v slučaju, če bo potrebno, še v teku tega leta, pristali na nove napore. Nadalje navaja številne podatke: L. 1929-30 je končalo na beograjski univerzi svoje studije 563 akademikov, l. 1930-31 713 akademikov, l. 1931-32 811 akademikov, leta 1932-33 821 akademikov. Na univerzi v Zagrebu l. 1930-31, l. 1930-31 477, l. 1931-32 617, l. 1932-33 572 akademikov. Na univerzi v Ljubljani pa je stanje stationarno. Vsako leto dovrši enako število akademikov svoje studije. Nastal je torej akuten problem, ki ga je po mnenju prosvetnega ministra nerodno imenovati hiperprodukcija intelektualcev. Ta problem je treba vzeti v metodichen in resen pretes. Problem se ne more rešiti naenkrat in hitro, ampak v etapah in z največjim razumevanjem. Predvsem je treba paziti na to, da se izobrazijo čim več dijakov v strokah, ki odgovarjajo gospodarski strukturi naše države. Prosvetni minister tukaj opozarja na meščanske šole, ki naj bi se prilagodile popolnoma krajem, tako da bi se v kmetijskih krajih vzgajalo dijasto v kmetjskem duhu, v industrijskih pa v industrijskem. To je bila brez dvoma politika, ki je dominirala pri ustanovitvi teh šol. Tu govori prosvetni minister o problemu naše prosvete ter izjavlja, da pričakujemo od naše prosvete, da da jamstvo za zdravo moralno podlago ter da mladino s čistimi idejami in pravo resnico ohranijo pred pretesmi, ki vodijo čisto v ekstreme. Kar tiče učnega načrta za ljudske šole, obstoji splošen načrt že od leta 1927, izdelal pa se je tudi nov, ki bo stopil l. septembra letos v veljavo.

Kar tiče učnega načrta za srednje šole, v tem oziru se ni dovršeno drugo delo kakor izdelava navodil za delovanje ravnateljev in profesorjev. Ta navodila pa bodo popolnoma gotova šele v teku dveh do treh mesecev. Kar tiče univerz, izjavlja prosvetni minister, da se niso izdelane fakultetne uredbe, čeprav je bil sprejet splošen zakon in splošna uredba o univerzah.

Nato je govoril prosvetni minister, naj bi se unifikacija izvršila po omenj, kar je boljše in popolnejše. Kar tiče učnih načrtov sploh, so ti v zvezi z učnimi knjigami.

Šumenković govori nadalje o nalogah učitelstva in izjavlja, da je treba posvečati učiteljskem največjo skrb glede strokovne in nacionalne vzgoje. Če bodo tu potrebne še kakšne spremembe, se bodo izvršile. Po statistiki od 1. marca 1934 imamo v vrbaski banovini 10 praznih šol in 30 razredov brez učiteljev, v vardarski 9 praznih šol s 144 razredi brez učiteljev, v drinski banovini 9 praznih šol z 61 razredi brez učiteljev, v dravski banovini 8 praznih šol s 174 razredi brez učiteljev, v moravski banovini 17 praznih šol s 154 razredi brez učiteljev, v zetski banovini 31 praznih šol z 92 razredi brez učiteljev, v primorski banovini 33 praznih šol s 141 razredi brez učiteljev, v savski banovini 8 šol z 152 razredi brez učiteljev. Kar tiče Belgrada, Zemuna in Pančeva, ni praznih šol, pač pa je 21 razredov brez učiteljev. Tu prosvetni minister ponovno naglašuje, da bo temu vprašanju posvečal največjo pozornost. Treba je torej reform. Jasno je tudi, da bodo te reforme imele za posledico finančne izdatke.

Za prosvetnim ministrom sta govorila Gjorgje Čirić in dr. Vidović, ki je zagovarjal unifikacijo učnih knjig. Oba sta glasovala za proračun; Alojzij Pavlič je govoril o potrebi državljanske vzgoje.

Na dopoldanski seji so govorili še Milivoj Isković, Ignjat Stelanović, Stepanović, ki zahteva, da se znižajo za 25 odst. dotacije narodnim gledališčem. Bogomil Vošnjak je plediral za izvedbo jugoslovanskega kulturnega programa. Sever Varga govori o potrebi zgraditve novih šol. Vsi poslanci so izjavili, da bodo glasovali za proračun. Dr. Meliković govori za unifikacijo učnih knjig. Ivan Petković pledira za povečanje kreditov za ljudske šole. Nato so govorili še Arangelj Savič, dr. Kešeljević, ki bo glasoval proti, in dr. Milan Stijčić, ki bo glasoval za proračun.

Seja je bila nato prekinjena in se je nadaljevala ob 4 popoldne. Na popoldanski seji so govorili Milutin Jelić, Todor Novaković, Franc Cernović, Milutin Jevtić, vsi za. Proti proračunskemu predlogu je govoril Josip Stazić. Nadalje so govorili še Josip Šega, Alojz Dermelj, Matijević, Jovan Dovezenski, Vekoslav Spindler, Milenko Milutinović, ki bodo vsi glasovali za proračun.

K proračunu prosvetnega ministrstva sta še govorila poslanca Vekoslav Spindler in Omer Kaimaković, ki je govoril proti levičarski literaturi.

Vsem poslancem je v kratkem govoru odgovoril prosvetni minister dr. Ilija Šumenković, nakar je bil proračun prosvetnega ministrstva sprejet tudi v podrobnostih.

Notranje ministrstvo

Takoj nato so začeli s podrobno debato o proračunu notranjega ministrstva. Otvoril je debato notranji minister Zika Lazić, ki je rekel, da je njegov proračun letos za 7 milj. Din manjši od lanskega. Izvršil je večjo redukcijo orožništva, in sicer je bilo reduciranih 233 orožniških častnikov, narednikov in prostakov. Notranje ministrstvo je izvršilo tudi zelo veliko zakonodajno delo. Omenja novi občinski zakon in zakon o strankah. Notranji minister omenja nato tudi, da se v notranjem ministrstvu pripravljajo nov zakon o volitvah narodnih poslancev, nadalje nov zakon o mestnih občinah, zakon o državni statistiki in zakon o prestopkih. Nadalje omenja minister, da je uradništvo uspešno onemogočilo delo raznih ilegalnih organizacij. Razkrinkali so komunistične centre v Ljubljani, Zagrebu, Vrhu, Banjaluki, Mostaru in Cetinju. Onemogočeno je tudi delovanje macedonske organizacije VMRO. Ta organizacija je letos poskusila 25 vpadov v našo državo, od katerih so samo trije uspeli in še pri teh treh vpadih je bilo 15 ubitih, od teh 9 ubitih. Tudi emigrantske teroristične akcije se niso posrečile in naše uradništvo je pravočasno odkrilo družbo »Peter Orel« v Zagrebu. (Narodni poslanci kličejo: »Živel kralj!«) Il koncu naglašuje, da notranje ministrstvo sedaj sprejema v službo samo kvalificirane osebe, in to predvsem absolvirane pravnike. Skupščino prosi, da sprejme njegov proračun.

Ob 10 se je seja zaključila in se nadaljuje hutri ob 8 jutraj. Debatu bo zelo burna, ker govori tudi dr. Nikšić.

Sestanek med našim in bolgarskim kraljem

Belgrad, 5. marca. Ko se je bolgarski kralj Boris peljal skozi našo državo 4. t. m. na povratku v Bolgarijo, je prišel Nj. Vel. kralj Aleksander, ki se mudi na Oplenac, z avtomobilom ob 8.58 na železniško postajo Mladonovac, da se sestane s kraljem Borisom in ga pozdravi. Oba vladarja sta se nato peljala do prihodnje postaje simplan-orijskega ekspresa. Nj. Vel. kralj Aleksander se je z avtomobilom vrnil na Oplenac. Sestanek je bil čisto zasebnega značaja.

Reševanje ponesrečenih ribičev

Moskva, 5. marca. AA. Tas poroča: Pred dn-avi je odneslo na ledeni plošči v Kaspiskem morju 400 ribičev in 190 konj. Po zaslugi združenih naporov ladij in letal se je posrečilo velik del ribičev rešiti, vendar jih je pa še zmerom 80 ostalo na ledu. Zdaj so že 10 dni odrezani od sveta. Vzlic temu je pa upati, da jih bo moč v kratkem rešiti.

Incident na bolgarski meji

Belgrad, 5. marca. 2. t. m. ob 19 so štiri neznanke osebe prišle iz Bolgarije na naše ozemlje pri vasi Strežimirovi, okraj Bosilgradski. Ko se je bilo kakih 200 metrov od državne meje, so jih opazili naši obmejni stražniki in jim veleli »Stoj!« Vsi štiri pa tega niso hoteli storiti, temveč so se naglo obrnili proti meji in streljali s puškami na naše granicarje. Pri tej priliki je padlo 5 do 6 strelcov, a tudi naši granicarji so odgovorili s strelji. Naši granicarji so ubili dve ten neznanhi osebi, drugi dve osebi sta se pa rešili čez mejo. Z ogledom na licu mesta s strani mešane jugoslovansko-bolgarske komisije je bila ugotovljena identiteta obeh ubitih oseb. Ena teh je Stojadin Jaković, druga pa Mitar Sotirov, oba iz obmejne vasi Džintrovići na bolgarskem ozemlju in oba bolgarska državljana. Pri pregledu obleke so pri enem našli revolver parabellum s 8 naboji. Drugi dve osebi, ki sta se rešili na bolgarska tla, sta bili oboroženi z manoličercami, ker so na mestu na našem ozemlju, od koder sta streljali na naše granicarje, našli nabore teh pušk. Iz vsega tega sledi, da gre za atentatorsko skupino, ki naj bi ji bili obe ubitelti osebi, rodoin iz neposredne bližine bolgarsko-jugoslovanske meje, za vodnika. Trupli so izročili bolgarskim oblastvom v pokop.

Zamenjava bankovcev

Belgrad, 5. marca. m. Rok za zamenjavanje bankovcev, potegnjenih iz prometa in sicer: po 50 Din z datumom 1. avgusta 1914, po 20 Din z datumom 5. januar 1905, in po 10 Din z datumom 2. januar 1903, je podaljšan do 31. marca 1934. Dalje se rok ne bo podaljševal.

Mala zveza in Rusija

Bukarešt, 5. marca. p. »Cuventul« poroča, da bo turški zunanji minister Tevlik Ruždij bej 15. marca prišel v Bukarešt, prej pa se bo ustavil v Sofiji, kjer bo ostal daleč časa. V tukajšnjih političnih krogih trdijo, da bosta romunski zunanji minister Titulescu in turški zunanji minister Ruždij bej došli skupen odhod v Moskvo zaradi pogajanj s Sovjetsko Rusijo za obnovitev diplomatskih odnosov med Sovjetsko Rusijo in Malo zvezo.

Dimitrov - poslanik v Španiji?

Sofija, 5. marca. b. Sofijski tisk poroča, da bo sovjetska vlada imenovala Bolgara Dimitrova v Madridu. Dimitrov bo dobil naslov izrednega poslanika v Španiji.

Grafiški pri lin. ministru

Belgrad, 5. marca. AA. Predstavniki zveze grafičnih podjetij, zastopniki društva faktorjev in predstavnik grafičnega delavstva Jugoslavije so danes obiskali finančnega ministra. Odposlanslvo je pojasnilo g. ministru, v kako težavnih razmerah je danes grafična industrija v naši državi zato, ker je z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o takсах nveden monopol za razne tiskovine in obrazce. Odposlanslvo je prosilo, naj bi tudi v bodoče prepustil tiskanje obrazcev privatnemu tisku. Takširanje takih obrazcev bi bilo mogoče, tudi če bi jih tiskala privatna industrija, ne da bi bili prizadeti interesi državne blagajne.

V par vrsticah

Ameriški parnik City of Montgomery je začel na sredi pola med Savannah in Newyorkom gorati. O usodi potnikov in tovora še ni poročil. (P)

Predarlski deželni zbor je danes izglasoval pooblastilni zakon za deželnega glavarja, po katerem lahko deželni glavar menja vse deželne zakone, če deželni zbor ne more priti skupaj. Obenem so bili izvoljeni tudi drugi člani deželne vlade iz vrst večine deželnega zbora. (P)

V bližini Kutaisa v Kavkazu je zgorela cela vas s 180 hišami. Število mrtvih in ranjenih je znatno. (P)

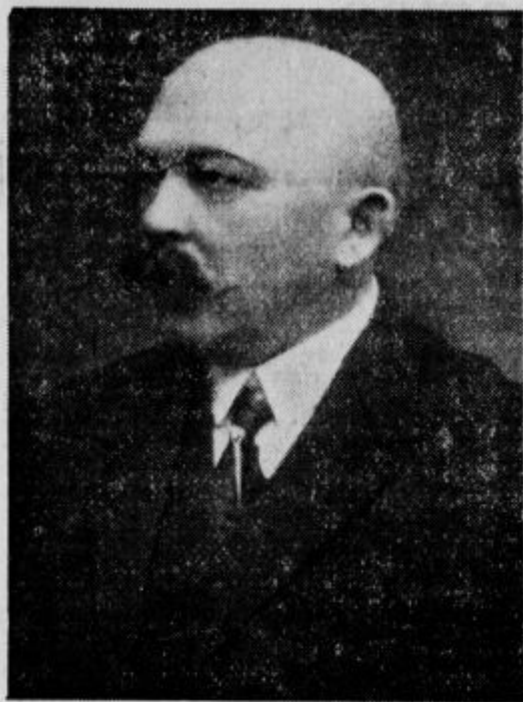
P. Število brezposelnih na Češkoslovskem je konec meseca februarja t. j. znašalo 848.000, kar pomeni, da se je v teku enega leta t. j. od februarja lani brezposelnost zmanjšala za 272.000 oseb.

Španska policija je presenetila skriven monarhistični sestanek, 44 udeležencev je aretirala, med njimi tudi poslanca Albinano.

Iz Sangaja poročajo, da so tibetanske čete prekorčile reko Tung-Sia in prišle na kitajska tla. Med Tibetanci in četami Se-Cvana se vrše ljuti boji.

Maribor se je poslovil od dr. Jankovića

V nedeljo popoldne so pokopali na mariborskem pokopališču pokojnega ministra dr. Jankovića Franceta. Predstavniki oblasti in več-tisočglava množica ljudstva ga je spremljala na zadnji poti. Pogrebne obrede je opravil mariborski stolni prost dr. Maks Vrabec. Pevsko društvo »Maribor« *mu je zapelo pretresljive žalostinke. Ob odprtem grobu so se poslovili od rajnega dr. Vilko Marin v imenu zdravniške zbornice, dr. Josip Leskovic v imenu Slov. kat. akad. starešinstva in dr. Šantl, zdravnik kaznilnice v Lepoglavu. »Danica« *je položila svojemu prvemu predsedniku na grob lep venec, ki ga je prinesel njen zastopnik akademik Schart. Podrobnejše poročilo o pogrebnih svečanostih je prinesel »Ponedeljski Slovenec«.**

Pri delu v gozdu ga je zadela smrt

Dne 3. marca 1934 se je dogodila ta-le huda nesreča: Matija Turk, posestnik iz Hriba pri Hinjah je šel omenjenega dne s svojo hčerjo v gozd sekati drva. Na hrast, katerega sta žagala, je bila naslonjena že suha bukev. Ko pa je hrast padel, je sprožil tudi bukev. Turk se je sicer takoj umaknil, se je pa spotaknil in padel, nanj pa bukev. Suha veja se mu je zasadila v levo sence in povzročila takojšno smrt. Hči Kristina, ki je bila poleg, je z grozo sklicala ljudi iz bližnje vasi Lazine. Ti so ponesrečenega moža odnesli na dom prestrašeni ženi.

Pokojnik je bil star 60 let ter vnet katoliški mož. V svoji mladosti je bil v Ameriki in si prislužil nekaj denarja, da si je lahko razširil svoj grunt. Sedaj pa ga je doletela tako nesrečna smrt. Zapušča tri hčere, izmed katerih je doma samo še ena. Najstarejša hči je tukajšnja postarica. V večnost je odšel zopet priden in pošten ter zaveden krščanski mož. Pokoj njegovi duši!

Vaška tragedija

Ptuj, 5. marca. Preteklo noč se je odigravala pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju tragedija, ki je zahtevala smrtno žrtev mladega dekleta. V pozni noči se je pojavil pod oknom 24letne posestniške hčere M. Z. pri Sv. Lovrencu vasaovalec, ki je zahteval, da mu odpre vrata. Da se otrese nadležneža, je dekle vstalo iz postelje, se oborožilo z vrčem vode z namenom, da polije nasilneža z vodo. Dekle je odprlo hišna vrata in v svoj naklep tudi izvršilo. To je pa vasaovalec tako razkačilo, da se je zagnal v deklinjo, ki je vsled njegovega nasilnega sunka padla v znak ter udarila z glavo ob trda vežna tla s tako silo, da je obležala nepremična. Radi nastalega ropota so prihiteli domači, ki so ležalo spravili v posteljo. Z grozo so opazili, da je žrtev mrtva. Pri padcu se ji je razbila lobanja, kar je povzročilo takojšnjo smrt. Ker je bila pokojnica znana kot mirno in pridno dekle, je njena smrt razburila ondotno prebivalstvo in to tembolj, ker je reva tako tragično končala svoje mlado življenje.

„Na tleh vlike madjarske države“

(Konec)

VOLITVE V SENICI

V tem poglavju popisuje, kaj se je godilo z g. Milanom Hodžo, slovaškim kandidatom v tem okraju. Tudi on je hotel imeti shod v nedeljo 8. maja. Bil pa mu je prepovedan s tole odločitvijo: »Iz tega naznanila ne sprejemamo na znanje, ker je volivni govor določen za nedeljo ob 12.00 urah, z drugimi besedami, ravno ob času, ko mirno ljudstvo od božje službe odhaja domov in bi se zaradi tega bilo bati, da bi bila ogrožena javni red in varnost oseb ter imetja, za kar oblasti ne morejo prevzeti odgovornosti.«

Predsednik slovaške narodne stranke dr. Ludovik Simko je tudi dobil obvestilo, da nikakor niso dovoljeni v njegovem okraju javni shodi ob nedeljah in praznikih, ker je ljudstvo ob takih dneh posebno dovzetno za sovražstva polne volivne govore brezvestnih hujšakcev in brezdomovinskih potepuhov, ter ker oblast nima dovolj žandarjev, da bi preprečila izgrede.

Dr. Hodža je moral govoriti ob delavnikih po vaseh. Okrajni načelnik je računal, da bo Hodža na ta način imel le malo poslušalcev, ker so kmetje ob delavnikih seveda na polju.

Višji okrajni načelnik dr. Szale je hotel biti posebno zvijačen in je vsakemu kandidatu (slovaškemu in vladnemu) dal za spremstvo po 7—12 orožnikov. Naloga teh je bila pa pri vladnem kandidatu drugačna kakor pri slovaškem. Orožniki, ki so spremljali vladnega kandidata Vagyonu, so morali skrbeti za poslušalstvo, ker bi sicer nikogar ne bilo na shode. Izvzemši župana in vasiških judov. Orožniki so morali tudi preprečiti neumestne opazke volivcev in jih takoj na mestu kaznovati. Če so pa spremljali slovaškega kandidata dr. Hodžo, so imeli več opraviti in jih je navadno bilo cel ducat. Najprej so morali skrbeti za to, da je med kandidatom in njegovimi poslušalci bilo veliko praznega prostora vmes, tako da je bilo težko vsako besedico razumeti. Kdor pa je hotel biti bliže, temu se je slabo godilo. Prav nasproti kandidatu je stal načelnik, kadiil, zdehal, govornika

List in evangelij se bosta pri maši pela v slovenskem jeziku

Zadnji »Skofijski list« *prinaša odločbo prevzisenega g. knezoškofa dr. Gregorja Rožmana te-le vsebine:*

Z reskriptom od 17. aprila 1921 je papež Benedikt XV. dovolil rabo v slovaščino prevedenega rimskega obrednika. Z istim reskriptom pa je bilo

tudi dovoljeno list in evangelij pri sveti maši peti v jeziku ljudstva.

G. škof dr. Rožman sedaj razglša, da se tega papeževega dovoljenja duhovščina ljubljanske škofije sme posluževati od letošnje Velike noči naprej.

Letošnji novomašniki

Letos bodo posvečeni v mašnike ti-le bogoslovci ljubljanske škofije:

Iz V. letnika: 1. Ivan Dolšina, roj. 21. avgusta 1909 v župniji Velike Lašče; 2. Janez Jenko, roj. 5. maja 1910 v župniji Mavčiče; 3. Jožef Kofalt, roj. 20. aprila 1909 v župniji Semič; 4. Janez Oblak, roj. dne 7. maja 1910 v župniji Horjul; 5. Anton Orehar, roj. 13. junija 1910 v Predoslju; 6. Janez Pregelj, roj. 29. avgusta 1909 v Be-

gunjah pri Cerknici; 7. Jožef Premrov, roj. 6. februarja 1906 v župniji Cerknica; 8. Alojzij Turk, roj. 21. novembra 1909 v župniji Prečna.

Iz IV. letnika: 9. Karel Babnik, roj. 10. novembra 1909 v Mekinjah; 10. Ludvik Čepon, roj. 28. avgusta 1908 v Horjulu; 11. Milan Kopušar, roj. dne 30. oktobra v škofiji Liki; 12. Anton Stopar, roj. 4. maja 1910 v Bošanju; 13. Avgustin Zavbi, roj. 10. avgusta 1909 v Zg. Tuhinju.

Tuhinjska žrtev zavratalnega umora

Kdo je umorjeni vedo, kdo je morilec pa še ne

Kamnik, 5. marca.

V »Ponedeljskem Slovencu« *smo že poročali iz Tuhinjske doline o skrivnostnem umoru v gozdu nad vasio Buč, v bližini Smartina. Zjutraj so našli na samotni gozdni poti truplo mladega možkega, ki je ležal na obrazu z rokami v hlačnih žepih in je bil od zadaj ustreljen v glavo. Vse je kazalo, da se je ponoči vračal nič hudega slutec domov, v gozdu pa ga je nekdo počakal in ga ustrelil. Dolgo niso mogli ugotoviti, kdo je ustreljen mladenič, končno pa se je dogladno, da je to Filip Gerbec, posestnikov sin iz majhnega kmečkega naselja Pšajnovice, občina Zlato polje. Pšajnovice leže visoko na gozd-*

natem hribu, kake trideset ure pešhoje od Smartina.

Ustreljeni Filip Gerbec je bil star 29 let in je bil pri ljudeh bolj slabo zapisan. Tudi z oblastmi ni imel čistih računov. Prav verjetno je, da se je hotel nekdo masčevati nad njim in mu pošteno posvetiti. Gotovo ga je bil opazil v vasi in ker je vedel, po kateri poti se vrača domov, ga je počakal v zasedi. Dobro merjeni strel iz stare lovske puške iz daljave kakih 15 korakov je nesrečnemu prestrelil glavo, da je bil fant na mestu mrtev.

Kdo bi bil zavratalni morilec, še niso mogli ugotoviti, ker ni pustil za seboj niti najmanjšega sledu.

Za uspešno elektrifikacijo spretni rokovalce

G. Tone Poljšak, predsednik Združenja elektroteh. obrti za Dravsko banovino in predsednik Organizacije diplomiranih tehnikov

Ko se je svet obogatil z elektrotehničskimi pridobitvami, je vzporedno z njimi zahteval spretni rokovalce elektrotehnik, ki so vredne laboratorijske iznajdbe prenesli v življenjske detaje, v potrebe po človeških domovih. Razvito strokovno šolstvo in izvežbani strokovni delavci pa so narodom vršili dvojno delo. Z vsakim strojem so čez mejo poslali strokovnjaka-rokovalca, ki je bil slej ko prej tudi namenjen, a spretno maskiran pridigar njihovih želj in njihove zemlje.

Pri nas na Slovenskem smo pozno uvideli možnost osamosvojitve, kajti ljudje, ki so odločevali v strokovnem šolstvu, niso imeli interesa, da bi vzgojili domače elektrotehniške naraščaj in tako nadomestili tihe apostole, ki so prihajali z vsakim naročilom.

To vrzel pa so izpolnili elektrotehniški obrtniki sami, ko so pred 11 leti ustanovili Strokovno združenje koncesioniranih elektrotehnikov, današnje Združenje elektrotehničnih obrti za Dravsko banovino. Združenje je v kratki dobi 11 let doseglo znatne uspehe. Poleg strokovno zaščitnega dela vrši Združenje elektrotehničnih obrti važno vzgojno misijo elektrotehniškega naraščaja. V dolgo pričakovani edini strokovni reviji »Elektrotehniškem vestniku« *nudi prvo slovensko poljudno pisano knjigo za elektrotehniško stroko. Najvidnejše njeno delo pa so specialni elektrotehniški tečaji za vajence IV. letnika, ki jih prireja vsako leto pred pomočnimi izpiti. Letošnjega tečaja, ki se je vršil pod vodstvom g. ing. Novaka od K.D.E., se je udeležilo 51 kandidatov iz vseh krajev Dravske banovine. Na tečaju so predavali gg. ing. Novak, ing. Bedjanec, ing. Mattanovich, ing. Zajec in A. Kuhar. Zaključek tečaja je pokazal, da prihajamo iz leta v leto do boljših moči, in uspeh, ki je bil dosežen, bo najboljši porok, da bodo udeleženci apostoli svoje vede in vredni nadomestitelji »nenadomestljivih«. Ob razdelitvi izpričeval pomočnikom je predsednik Združenja elektrotehničnih obrti g. Poljšak čestital vsem kandidatom, se zahvalil predavateljem in apeliral na udeležence, naj ostanejo vredni služitelji svoji stroki in domovini.*

*

154 kg težka želva

Te dni so ribiči pri otoku Hvaru imeli veliko srečo. V svoje mreže so vjeli veliko morskoro želvo, ki je tehtala 154 kg. Veliko žival so ribiči prepegljali v Split, da jo tam razstavijo in s tem zaslužijo nekaj par.

Želvo so privezali za ladjo z dolgo vrvjo. Ponoči pa je želva pregrizla vrvi in ušla. Če ji ni kdo drugi pomagal...

njegov sood, ki je volil proti Hodži, tudi nima stranišča. Drugi pa so bili obsojeni samo po 4 K. Klemen Habu iz Dojča je bil klican na načelnstvo, češ, da je na njegovem gnojišču preveč gnoja. Ta je bil celo tako »nesramen«, da je načelniku rekel, da ima Sodarjevo posestvo v Senici stokrat več gnoja na dvorišču, kakor pa ga ima on. Zato je bil kaznovan s 40 kronami, medtem ko je drugih 60 vlaščanov moralo plačati le po dve kroni. Ker so kandidata 16. maja slovesno sprejeli, je bilo klicanih sto kmetov, kateri so bili kaznovani po 20 kron globe, češ, da so prenašlo vozili. Več obsojenih kmetov je dokazalo, da jih ob navedenem času ni bilo niti tam, ampak v cerkvi. Drugi so dokazali, da niti konj nimajo, ampak samo krave. Toda žandari so jih naznanili in to je bilo dovolj.

Nekaj mladih fantov iz Smolinskega so Hodži na čast napravili slavalok z napisom »Nech žije slovaščina!« *— »Naj živi slovaščina!«* Za ta pregrešek so klicali na načelnstvo prav vse fante iz vasi in vse kaznovali po 20 kron, čeprav so štirje izjavili, da so samo oni »krivi«. Pozneje je načelnik klical predse še očete teh fantov in še te kaznoval.

Najhuše žrtve pa so bili vlašani iz Hloboka. Po volitvah leta 1906 je višji načelnik vlaškomu krčmarju samo zato vzel koncesijo, češ, da je njegova krčma središče »panslovaške« *propagande. V resnici jo je pa vzel zato, ker so vlašani volili slovaškega kandidata Veselovskega. Pred tremi leti je občinski beležnik tri kmečke volivce iz Hloboka prisilil, da so pred načelnikom podpisali izjavo, da bodo pri prihodnjih volitvah glasovali za njegovo stranko. V zahvalo za to je krčmar zopet dobil koncesijo. Pri volitvi leta 1910 pa so vsi držali s svojim župnikom, ki je bil vnet priistaš Hodže. To pa je bilo preveč za načelnika. Sam je šel k finančni oblasti v Nitro, kjer so ukrenili, da se krčmarju vzame koncesija; krčmar se pa lahko pritoži. Načelnik pa se ni zmenil za pravice pritožbe in je krčmo takoj dal s silo zapreti. Ko je Hodža zato v Budimpešti posredoval, je finančno ministrstvo poslalo župniku v Hlobokem brzojavko, v kateri ga obvešča, da imajo krajevne oblasti nalogo, naj krčmo takoj zopet odpre. Ker pa ni bilo nikogar, ki bi to storil, je duhovnik pritožbo na načelnika, ko ga je slučajno srečal, naj vendar da krčmo odpreti. Načelnik je odgovoril, da nima časa in da bo najboljša, ako jo duhovnik sam odpre. Ko*

KJERKOLI BOD

Ki-Ki POVSOD
ČOKOLADO?
SEVEDA ZOPET
SAMO
Union

Birmovanje v ljubljanski školi

se bo vršilo letos po temle redu:

Dekanija Kranj.

1. Cerklje v nedeljo 15. aprila; 2. St. Urška gora v poned. 16. aprila; 3. Zapogve v torek 17. aprila; 4. Smlednik v sredo 18. aprila; 5. Mavčiče v četrtek 19. aprila; 6. Trboje v petek 20. aprila; 7. Velesovo v soboto 21. aprila; 8. Senčur v nedeljo 22. aprila; 9. Naklo v ponedeljek 23. aprila; 10. Podbrezje v torek 24. aprila; 11. Duplje v sredo 25. aprila; 12. Krize v četrtek 26. aprila; 13. Lom v petek 27. aprila; 14. Tržič v nedeljo 29. aprila; 15. Gorice v ponedeljek 30. aprila; 16. Trstenik v torek 1. maja; 17. Predvor v sredo 2. maja; 18. Jezersko v četrtek 3. maja; 19. Kokra v petek 4. maja; 20. Predoslje v soboto 5. maja; 21. Smartin v nedeljo 6. maja; 22. Besnica v nedeljo 21. oktobra; 23. Kovor, na jesen, dan se bo še določil; 24. Kranj, na jesen, dan se bo še določil; 25. Sv. Jošt, dan se bo še določil.

II. Dekanija Radovljica.

26. Ovshe v ponedeljek 7. maja; 27. Dobrava v torek 8. maja; 28. Kamna gorica v sredo 9. maja; 29. Kropa v četrtek 10. maja; 30. Zasp v petek 11. maja; 31. Gorje v soboto 12. maja; 32. Bled v nedeljo 13. maja; 33. Bohinjska Bela v ponedeljek 14. maja; 34. Ribno v torek 15. maja; 35. Bohinjska Bistrica v sredo 16. maja; 36. Srednja vas v četrtek 17. maja; 37. Koprivnik v petek 18. maja.

III. Dekanija Novo mesto.

38. Novo mesto v nedeljo 3. junija; 39. St. Peter v ponedeljek 4. junija; 40. Šmarjeta v torek 5. junija; 41. Bela cerkev v sredo 6. junija; 42. Brusnice v četrtek 7. junija; 43. Stopiče v petek 8. junija; 44. Podgrad v soboto 9. junija; 45. Smihel v nedeljo 10. junija; 46. Vavta vas v ponedeljek 11. junija; 47. Toplice v torek 12. junija; 48. Poljane v sredo 13. junija; 49. Črmošnjice v četrtek 14. junija; 50. Soteska v petek 15. junija; 51. Prečna v soboto 16. junija; 52. Mirna peč v nedeljo 17. junija.

IV. Dekanija Trebnje.

53. Trebnje v nedeljo 27. maja; 54. Mirna v torek 19. junija; 55. St. Rupert v sredo 20. junija; 56. St. Janž v četrtek 21. junija; 57. Sv. Trojica v petek 22. junija; 58. Trebelno v soboto 23. junija; 59. Mokronog v nedeljo 24. junija; 60. Sv. Križ v ponedeljek 25. junija; 61. Catež v torek 26. junija; 62. St. Lovrenc v sredo 27. junija.

*

Dva otoka zgorela na njivi

V vasi Ceterež pri Zabarju v Vojvodini se je zgodila ta-le huda nesreča: Kmet Vojislav Stanković je šel na polje orat. Seboj je vzel 5 let starega sinčka Radisa in 8 letno hčerko Veroslavo. Otoka je spravil v poljsko kolibo, da ju je skril pred mrzlim vetrom. Ker pa je otoka vendar le zeblo, sta v kolibi zakurila, da bi se ogrela; oče pa je med tem daleč na njivi oral.

Vsled hudega vetra so se švigajoči plameni prijeli lesene kolibe, ki je naenkrat s plamenom zagorela. Otoka sta se kajpada prestrašila in sta začela vpiti na pomoč očeta. Nista se pa menda zaveda, kam naj bežita. Ko je namreč na njuno vpitje prihitel oče, je sinčka našel že mrtvega, hčerko pa vso v plamenih. Naglo jo je odnesel k zdravniku, a otrok je čez dve uri umrl.

je duhovnik le še dregal, je načelnik v navzočnosti več priče odgovoril: »Krmno odprite kar samij Saj jo bomo itak takoj zopet zaprli. Potem se pa lahko pritožite pri vsemočnem Bogu!«

Duhovnik je bil pozneje klican k načelniku, češ, da je brez dovoljenja odprl krmno. Pri zaslišanju so vse priče pod prisego potrdile, da je načelnik duhovnika vsaj pooblastil, naj krmno zopet odpre. Načelnik je pa pod prisego tajil. Sodišče je duhovnika obsodilo na 40 kron globe.

En teden pred volitvami so bile odvzete koncesije vsem gostilnam — izvzemši judovskih. Krčmarji, ki so na ta način izgubili svoje koncesije, so dobili rok za pritožbo 15 dni ter so v tem roku smeli še točiti. Z drugimi besedami se to pravi: Kdor ne bo volil vladnega kandidata, bo svojo koncesijo po volitvi končno veljavno izgubil.

Tu je, ki vse to sliši, bo vprašal »Kako je pa to mogoče, da ljudje vse to trpe? Ali ne morejo uveljaviti svojih pravic?« *Odgovor na to vprašanje se glasi, da je bilo leta 1906 proti upravnim oblastem vloženih nad 280 pritožb in da so bile vse v vseh instancah odbite. Kako naj bo tudi drugače mogoče, če pa je obtoženi uradnik obenem preiskovalni sodnik in svoji zadevi? V nekaterih pritožbah na pr. je bil obtoženi višji načelnik iz Senice, in vendar je bil on tisti, kateri je te primere preiskoval in potem o njih poročal drž. pravdniku.*

V nadaljnjih poglavjih pisatelj popisuje volitve v Rožunberku, kjer je doma slovaški voditelj p. Hlinka, kateri je prav tedaj edel več let v ječi, in kjer je kandidiral leta 1910 p. Ludovik Bojer. Te volitve so bile zelo krvave. 15 je bilo mrtvih, mnogo ranjenih, 39 pa obsojenih v ječo.

Nato pisatelj popisuje volitve v posameznih romunskih, nemških, srbskih in hrvaških okrajih. Podatki iz vseh teh krajev »dežele svete ogrske krone« *pa so skoro do pičice enaki. Sila, nasilje, korupcija, goljufija, podkupovanje — to so znaki, v znamenju katerih je bila upravljana in vladana »velika madjarska dežela«.*

Ali naj se ta sramota, ki je bila sramota vsega kulturnega sveta, zopet vrne nad nekdanj toliko preganjane in trpeče Slovače, Romune in Slovane? Ne! Revizija ogrskih meja v smislu želja madjarske aristokracije in judovstva je nemogoča, če Evropa hoče poslušati glas vesti in pa vnebovpijoče ugotovitve angleškega pisatelja Setona Watsona!

Liubljanske vesti:

Plače občinskih uslužbencev

Ljubljana, 5. marca.

Po mestu in med mestnimi uslužbenci se trdovratno širijo vesti, da je občinska uprava že sklenila obšutno redukcijo plač mestnih uslužbencev. O tem smo poročali tudi prejšnji teden. Danes smo se obrnili na g. župana dr. Puc, kaj je s to stvarjo, in g. župan nam je odgovoril:

»O kakšnem končnem sklepu za znižanje plač mi ni še nič znanega. V načrtu je sicer nekoliko znižanje, vendar pa to stvar pretresa sedaj finančni odsek. V finančnem oziru so pa mnenja deljena in so razni predlogi o obsegu redukcije. Končno veljavno bo o tem sklepala občinska sveta na svoji proračunski seji, ki bo 14. in morda tudi 15. t. m.

Prejšnji teden je bila pri meni deputacija občinskih uslužbencev, ki me je prosila, naj se zavzamem za njihove interese.

Ne zavrnite jih!

Te dni pobirajo uslužbenci, oziroma uradniki mestnega načelnstva v Ljubljani z nabiralnimi polami prispevke za dobrodelno prireditve mestne občine ljubljanske, ki se bo vršila dne 10. marca v dvorani hotela Union.

Skoro nemogoče se nam zdi, ko smo slišali, da celo nekateri stalni dobavitelji mestne občine ničesar ne prispevajo. Naj pomislimo, da jim je mestna občina dala večkrat službo in da bo denar prišel v roke siromakom in brezposelnim. Prosimo in apeliramo, naj se nihče ne odtegne splošni dolžnosti, lajšati bedo in gorje revežem in siromakom.

Upamo, da bodo ljubljanci kakor vedno pokazali svoje zlato srce, po katerem je Ljubljana slovela.

Udeleženci mednarodne foto-razstave v Ljubljani — bodo našli v novem priložnostnem foto-ceniku DROGERIJE GREGORIČ posebno ugodne ponudbe.

Nov reševalni avto potreben

O nezadostni opremljenosti ljubljanske reševalne postaje smo že večkrat pisali. Reševalna postaja ima sicer moderno magirus leste, ima pa premalo čevljev in v primeru, da izbruhne tak požar, pri katerem bi bila magirus leste potrebna, ta sploh ne bo uporabna, ker zanjo gasilci ne bodo imeli dovolj čevljev. Pojavile pa so se med tem še druge nove težave. Sedanje stanje reševalnih avtomobilov je nezadostno in za mesto, kakor je Ljubljana, neprimerno. Reševalna postaja ima tri reševalne avtomobile, to je znamke »Steyr«, »Fiat« in »International«. Vse te tri avtomobile ima že leta in leta in so vsi že odpadli in z nešteti vožnjami že tudi amortizirani.

Sedaj pa so že vsi trije avtomobili temeljito obrabljeni in bodo kmalu vsi trije neuporabni. »Steyr« je bil tako in tako kot najstarejši avto vsa leta samo v rezervi in le za najhuje šilo. »Fiat« pa je zaradi nešteti voženj že tako izrabiljen, da ne bo več dolgo vozil, če ga še tako popravljajo. Za silo dober je le še najnovejši avto »International«, toda ker bosta vsak čas prva dva neuporabna, se bo hitro izrazil tudi »International«.

Včeraj popoldne je hitel »Fiat« po neko bolnico v Dravljah. Kar na lepem, sredi ceste, pa se mu je nekaj pokvarilo in avto ni mogel ne naprej, ne nazaj. Morali so ga z drugim avtom zavleči v garažo Mestnega doma. Po bolnico je šel »Steyr«. Le sreča je bila, da se je to pripetilo blizu Ljubljane in da stanje bolnice ni bilo nevarno. Kaj bi bilo, če bi se reševalci s »Fiatom« peljali kam daleč na deželo posredovat v kakšni nujni nesreči? Ako je avto dober in vsaj ne popolnoma izrabiljen, more na odprti cesti vsak sofer za silo popraviti večino defektov, kar pa je seveda izključeno pri izrabiljenih avtomobilih. Reševalni avtomobili, posebno pa taki, ki vozijo na deželo, morajo biti vrstni. Mestna občina bo morala najbrže še letos naročiti vsaj en nov reševalni avto.

Narodno gledališče v Ljubljani

RAZPIS POLETNEGA ABONMANA

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpisuje poletni abonma, ki se bo odigral v času od 10. marca do 28. junija.

Poletni abonma velja za osem dramskih in 3 opernih predstav. Uvrsti se v že obstoječi celoletni abonma erda C. Privlase sprejema od danes dalje blagajna gledališke uprave v poslopiju dramskega gledališča ob delavnikih od 9 do 12 in od 15 do 17.

Repertoar bo obsegal dela:

V drami: Tavčar-Marija Vera: »Visoška kronika«, Nučič: »Belgrad nekdanj in sedaj«, Dostojevski-Debevec: »Bratje Karamazovi«, Kostov: »Goljmanov«, Sherriff: »Konec poti«, Galsworthy: »Družba«, Lichtenberg: »Karijera kanclista Vincika«, Ortnor: »Čevljar Hita«.

V operi: Janáček: »Kata Kabanova«, Smetana: »Libuša«, Borodin: »Knez Igor«, Rossini: »Viljem Tell«, Verdi: »Traviata«, Bizet: »Carmen«, Nedbal: »Poljska kri«, Abraham: »Ples v Savoyu«, Stolz: »Dvoje srce«.

Poletni abonma se bo plačeval v štirih zaporednih mesečnih obrokih: prvi obrok pri vpisu, drugi obrok 1. aprila, tretji obrok 1. maja in četrti obrok 1. junija.

Obroki so: za ložo v parterju in I. redu št. 1—5 po 213 Din, za ložo v I. redu št. 6—9 po 256 Din, za parterni sedež I. vrste 64 Din, II. in III. vrste 58 Din, IV. do VI. vrste 52 Din, VII. do IX. vrste 48 Din, X. in XI. vrste 40 Din; za balkonski sedež I. vrste 39 Din, II. vrste 32 Din, III. vrste 27 Din; za galerijski sedež I. vrste 24 Din, II. in III. vrste 20 Din, IV. in V. vrste 16 Din.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja na izredno nizko ceno in plačilno ugodnost poletnega abonmana, ki omogoča pač vsakomur stalni obisk gledaliških predstav. Zato vabi k množičnemu podpisu.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

Odgovoril sem jim, da na gotovo redukcijo že morajo biti pripravljeni, vendar pa sem jim obljubil, da jih bom branil pred čezmernimi redukcijami. Imamo namreč mnogo brezposelnih intelektualcev in za te se morajo nekoliko žrtvovati tudi mestni uradniki.

Najbrže bo redukcija prejemkov urejena tako, da bomo določili nekaj eksistenčni minimum, pod katerega ne bomo šli v nobenem primeru, potem pa bomo odtrgali pri višjih prejemkih gotov odstotek, ki bo progresivno naraščal, čim večje so plače. Govorice o redukciji 20% prejemkov pa so pretirane. Tudi sam se bom zavzel za to, da redukcije ne bodo šle tako daleč. Kakor rečeno, pa sklepa o tem sedaj finančni odsek, ki redno zaseda in od njegovih sklepov zavisi obseg redukcij.

KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes in jutri ob 20:

ŽENSKA TEMNICA

SILVIJA SIDNEY // Cene: 4, 3 in 2, balkon 5 Din

120 jih ima delo. Mestni socialni urad je do sedaj ob začetku pomladi nakazal pri mestni vrtinariji skupno 120 brezposelnim delavcem delo. Na gradu jih dela od teh skupno okoli 100, v mestni drevnici pa okoli 20. Delavci delajo po 9 ur na dan in dobe po 3 Din na uro. Sredstva za ta dela prejema mestna občina iz bednostnega fonda. Potrebe pa so seveda še večje, saj je v Ljubljani, če računamo samo tu stalno prebivajoče delavce, okoli 1000 odraslih moških brezposelnih in sicer takih, ki radi primejo za vsako težaško delo.

Na pročelju Florjanske cerkve je dobil spomenik sv. Janeza Nepomučana, ki je, kakor znano, eno najlepših Robbovih del, te dni umetniško, pozlačeno ograjo, ki ga loči in varuje proti cesti. S tem so obnovljena dela ob cerkvi sv. Florjana dovršena. Dvodelna ograja je narejena na vsaki strani iz osmeru kvadratno križajočih se palic, ki so na vrhu zakrivljene navzdol v ostro konico. Na sredi ograje je peterožarna zvezda, ki nosi na koncih zopet majhne zvezdice.

Gradaška ulica se po načrtih arh. Plečnika uravnava v zgornjem delu proti novemu trnovskemu mostu. Svet so odločili, da Tenentejeve hiše dvignili z materialom, pridobljenim pri gradnji krožne tramvajske proge. Brežine na levem bregu Gradaščice se uravnava na sličen način, kakor se je to lani zgodilo ob Dobroliovi ulici. Od trnovskega mostu in od betonske brvi pri Tenenteju vodijo vzporedne slezice ob brežini do betoniranih obrežnih zidov. Podobno se bo uredilo desno obrežje. Prigostno drevo, ki je zastiralo pogled na trnovske cerkve in branilo soncu dostop v hiše ob Gradaški ulici, so deloma posekali, deloma pa oklestili. Le nekaj lepo rasihih kostanjev je ostalo nedotaknjenih. Vobče že sedaj kaže, da bo Gradaška ulica z započeto regulacijo mnogo pridobila in da bo njena celotna podoba prijaznejša, kot je bila doslej. Tudi Emonska cesta bodo v spodnjem delu dvignili na višino trnovskega mostu. Že sedaj se vidi, da je priključna hiša na desni, gledano od mostu, glavna ovira končne regulacije ter jo bo treba prej ali slej odkupiti. Šele takrat bo spodnja Emonska cesta tako urejena, kakor treba.

Kdo je neznana utopljenska. Ponedeljski Slovenec je poročal, da je gospa Nasta Lastinova, stanujoča na Ambroževem trgu, čula v soboto okoli pol 12 ponoči, kako neka ženska izpod šentpetrškega mosta kliče na pomoč. Pogledala je čez most in opazila v vodi neko žensko, ki so ji valovi Ljubljanske naglo odnašali. Včeraj zjutraj pa je gospa Dejakova z Vidovdanske ceste 22 prijavila policiji, da pogreša svojo služkinjo, 21 letno Marijo Šintlerjevo, doma iz Boštanj pri Krškem. Mlada služkinja je pustila svoji gospodinji dva listka; na enem je sporočila, da gre ob 4 zjutraj k maši, na drugem pa je bilo zapisano: »Ne žalujte za mano. Grem k svoji dragi mami in se poslužim od tega sveta, ker mi ni več živeti. Pozdravljam vse domače. Šintler Mimica.« Policija domneva, da je neznana utopljenska, ki je skočila v soboto zvečer v Ljubljano, Marija Šintlerjeva. O utopljenci sami dosedaj ni sledu, kam bi jo voda zanesla. Na Fužinah je jez namreč toliko spuščen, da teče voda čez in je prav verjetno, da je voda zanesla truplo že čez jez in v Savo ter ga bo vrgla na breg šele kje nižje.

Velik pretep v gostilni. V neki moščenjski gostilni so se v nedeljo zvečer gostje na vso moč udarili, bliskali so se tudi noži. Dva ranjena sta morala iskati pomoč v bolnišnici, namreč 33 letni krošnjar Tomaž Stubčar, ki je bil ranjen na glavi, in pa 28 letni delavec Pavel Tišina, ki je bil ranjen z nožem na levi roki. Red je v gostilni napravila šele policija, ki je uvedla preiskavo o pretepu.

Vsaka dama, katera rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krekov trg 10, Ljubljana.

Ptuj

Ptujsko občinsko gospodarstvo. Naše tozadevno poročilo, ki se glasi, da je dr. Vinko Brenčič kupil mlitnico pri glavnem mostu za 120.000 Din, popravljamo v toliko, da se je pogodba z mestno občino razveljavila v zadnjem trenutku s tem, da je prevzel vse obveznosti pogodbe pekovski mojster Jožef Lašič iz Ptuja. Vseled tega kupec ni več dr. Brenčič, ampak Jožef Lašič.

Smrtina kosa. Nagle smrti je umrl občinski delavec Jožef Šmigoc. Star je bil 57 let. V bolnišnici pa je umrla 8 letna Jožefa Levanič, hčerka posestnika iz Zavrca. Naj v miru počivata!

Nezgodá z orožjem. Posestniški sin Franc Janžekovič iz Zaborcev je čistil revolver in ni vedel, da je orožje nabito. Nenadoma pa se je revolver sprožil in krogla je zadela Janžekoviča v levo nogo in ga nevarno ranila. Ranjenca so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Vlom v trafiko. Na Bregu pri Ptuj so neznanici vlomili v trafiko, ki stoji tik ob mostu čez potok Stenčnica in je last Jožefa Kneza. Odnesli so cigarete in tobak raznih vrst ter 165 Din gotovine. Škoda znaša 2500 Din. V to trafiko je bilo vlomljeno že lansko leto, ne da bi bili vlomilci izsledeni. Zdi se, da so vlomilci eni in isti.

Mariborske vesti:

Samopomoč

V nedeljo dopoldne se je vršilo v krčevinski šoli važno zborovanje, na katerem se je obravnavalo pereč gospodarski problem sožitja med mestom in njegovo kmečko okolico. V ospredju je bilo predvsem vprašanje oskrbe mesta z mlekom neposredno po producentih z izključitvijo škodljivih posredovalcev in prekupčevalcev, ki so imeli doslej oskrbo mariborskega mesta s tem važnim živilom izključno v rokah. Na sestanku se je zbralo izredno veliko število kmetovalcev iz mestne okolice, razveseljiva pa je bila tudi udeležba meščanov; mariborsko mestno občino je zastopal podžupan Golouh. Otvoril je sestanek veleposestnik dr. Kovačič, ki je podal nazorno sliko položaja, v katerem se kmetije nahajajo radi padanja cen kmečkih pridelkov. Oskrba mesta se vrši skoro izključno preko prekupčevalstva, kar se posebno kaže pri mleku: na deželi ga plačajo po 40 par, v mestu prodajajo po 2 Din in čez. Večina prekupčevalcev niira obrtnega lista, vrši posel brez nadzorstva, mleko se potvarja na vse načine. Kmet ne dobi za pridelan nič, meščan pa plačuje nezdravo mleko po prekomerni ceni. — Posestnik Janžekovič je orisal razmerje podeželja in mesta ter naglašal nujnost sožitja. — Mariborski podžupan Rudolf Golouh je osvetlil probleme gospodarske krize, ki je postala nerešljiva v trenutku, ko je zajela agrarno gospodarstvo. Povdarjal je potrebo samopomoči, ki obstoja

predvsem v organizaciji prodaje. Ker Slovenija ne pozna živilske nadprodukcije ter žive celo uvažja, bi se dalo pri nas to vprašanje še najlažje rešiti; pri tem je naglašal, da je mariborsko meščanstvo popolnoma solidarno z okoliškim kmetiskim prebivalstvom ter s simpatijami spremlja sedanji pokret okolice. Zagotavljal je, da bo nudila mestna občina okolici vso možno pomoč v njenih težnjah ter bo takoj začela z energičnimi ukrepi na trgu in v živilski trgovini. Predlagal je končno, da se v svrhu kompetizacije predlogov vrši ožje sodelovanje mesta in okolice ter se naj v to svrhu skliče ožja seja predstavnikov kmetov in meščanov. Akcija, ki se je začela v Mariboru, pa bo treba po realizaciji tudi razširiti na vsa naša slovenska mesta in industrijska področja. — Predsednik gremija Weigl je prinesel pozdrave mariborskih trgovcev, ki so tesno navezani na gospodarski dvig kmečkega prebivalstva. — V imenu vrtnarjev je govoril Peternel iz Kamnice, v imenu kmetov pa Vertič ob Sv. Petra. — Elan, s katerim se je mariborska okolica oprijela dela za rešitev iz sedanje gospodarske stiske, je porok, da to pot akcija ne bo zaspala. Potrebna pa je tu absolutna solidarnost vseh slojev, še bolj pa nesebičnost vodstva, ki ne sme poznati nikakih razlik. Prihodnje dni se bo vršil v Mariboru ožji sestanek, na katerem bo zadobil način izvedbe te samopomočne akcije konkretnije oblike.

Miha Maleš bo v nedeljo, dne 18. marca ob 11 dopoldne odprl v Mariboru v dvorani kazine veliko retrospektivno grafično razstavo. Razstava bo razvojno vsa njegova karakteristična grafika lesoreza, litografije, linoreza, radirke, monotipije, akvatinte, risbe, akvarela itd. in sicer vsa dela, ki jih bo nad 400 primerov od 1920 do 1934. Na to veleznanstvo in pomembno razstavo našega priznanega grafika že danes opozarjamo vse Mariborčane, ki ljubijo lepo umetnost.

Uspešna intervencija v prid avtobusnemu podjetju. — Zastopniki mariborske mestne občine so intervenirali v Belgradu pri finančnem minist. skupno z zastopniki Celja, Zagreba in Novega Sada, ki imajo tudi mestna avtobusna podjetja. V spomenici so naglašali potrebo znižanja obdavčenja prevoznice, ki znaša sedaj z državno in bano-vinsko takso 25% prevozne cene. Opozorili so, da bodo mesta primorana ulični avtobusni promet, ki ga vzdržujejo zgolj iz komunikacijskih razlogov ter nimajo od njega nikakih denarnih koristi, ukiniti. Država bo s tem mnogo bolj oškodovana, ker prejema sedaj na trošarini na bencin, pnevmatiko, olje mnogo več, kakor znaša donos vozovne takse. Finančni minister je mariborski deputaciji obljubil, da bo upošteval želje mestnih avtobusnih podjetij. Hkrati se je na iniciativno mariborskih zastopnikov sklenilo, da bodo ustanovila mestna avtobusna podjetja svojo posebno zvezo, ker se njihovi interesi razlikujejo od zasebnih podjetnikov. Obenem bodo pa še nadalje ostala vključena v dosedanj Zvezi avtobusnih podjetnikov. — Če bo posredovanje imelo res uspeh, potem je obstoj mariborskega občinskega avtobusnega podjetja zagotovljen ter bo možno tudi misliti na že obljubljeno znižanje prevoznice na takozvano dinarsko tarifo.

Proračunska razprava mariborskega okrajnega cestnega odbora bo v četrtek, dne 8. t. m. v posvetovalnici na Koroški cesti. Proračunski načrt, ki pride v razpravo, predvideva na izdatkih skupno 4.161.981 Din, na rednih dohodkih pa 2.578.511 Din. Primanjkljaj v iznosu 2.038.470 Din se bo kril z

okrajno cestno doklado na neposredne državne davke, ki je predvidena na dosedanj višini.

Obrtno gibanje. Seznam izdanih in izbranih obrtnih pravice v mesecu februarju je zopet zrela splošna kriza, ki zajema obrtniški stan: izdanih 8 novih obrtnih pravice, izbranih pa 24! Med novimi obrtniki sta tudi Nabavljalna zadruga in mestna občina, med izpadlimi pa srečujemo zopet celo vrsto imen, ki so bila svoj čas visoko v čilskih kot solidne in dobrodošle tvrdke.

Umrl je v splošni bolnišnici v starosti 53 let bančni ravnatelj g. Rihard Pisch, rodom Čehoslovak iz Brna. Naj počiva v miru!

Odmev, ki je segel s Pohorja do so-dišča. Zanimiva razprava se je vršila včeraj pred okrajnim sodnikom Grmovškom. Ozadje so tvorili pohorski vrhovi, kjer je ob večerih po postojankah včasih malo preveč živahno, pa se nekateri turisti, ki imajo za seboj naporne ture ter si želijo počitka, včasih upravičeno pritožujejo. Tako je bilo tudi na pred-silvestrovi noči na Pohorskem domu, ko je vesela družba pričela z nekim pred-silvestrovanjem ter je razburila s tem inženjerja R. S. iz Ljubljane, ki se je izmučen vlegel k počitku. Ko je družba šla po hodniku do svojih sob, je vzkripela v inženjerju kri, segel je z desnico skozi vrata ter v jezi zamahnil. V polmraku pa ni razločil smučarja od smučarke ter sta dva udarca zadela damo, kateri se je vili iz nosa kri. Radi teh dveh udarcev je bil sedaj razburjen inženjer obsojen na 300 Din ali 5 dni, toda le pogojno za dobo 1 leta. Pač pa mora plačati za bolečine 100 Din ter povrniti stroške.

Zlobni jeziki — vzrok smrti. V splošni bolnišnici je podlegla kisovi kislini jedva 16 letna tekstilna delavka Elizabeta Gupfleiter iz Pobrežja. V soboto je domov grede iz tovarne kupila stekleničico kisove kisline ter jo doma pred hišo izpila. Prevoz v bolnišnico ji ni rešil mladega življenja. V žepu so našli listek, na katerem so bile napisane samo naslednje besede »Zaradi zlobnih jezikov grem v smrt!«

Celje

Smrtina kosa. V Zavodni št. 14 je umrl nagle smrti g. Košič Franc, 37 letni trg. zastopnik. V nedeljo zvečer je bil še v kavarni, kjer mu je postalo slabo, ob pol 1 ponoči je že izdihnil. — V bolnišnici sta umrli Weinzerl Leopold, 45 letni dinar z Brega pri Polzeli in Ulača Peter, 71 letni dinar iz Kresnik pri Teharju. N. v. m. p!

Razdelitev semenskega fižola. Kr. banska uprava v Ljubljani bo razdelila večjo količino standartiziranega semenskega fižola koka. Cena mu je 2,75 Din franko Celje. Interesenti, ki žele nabaviti to novo vrsto fižola, naj javijo svoje potrebne količine najpozneje do petka 9. marca t. l. pri Kmetijski podružnici Celje v občinskem uradu na Bregu, kjer se mora obenem z naročilom založiti tudi kupnina za naročeno množino.

Tatvine koles na dnevnem redu. Dne 25. februarja je bilo ukradeni iz neke gostilne v Zavodni mizarskemu mojstru g. Zupančiču 1100 Din vredno rdeče pleskano kolo znamke »Steyr« z evid. št. 2-11775-3. — V petek dne 2. t. m. je bilo pa kmalu po 8 zvečer iz neke veže v Aškerčevi ulici hčerki posestnika Tomšiča z Ostrožnjega ukraden kolo znamke »Puch«, vredno okrog 800 Din, z evid. št. 2-87741-5. Na kolesu je imela Tomšičeva usnjeno torbico, v kateri je bila prometna knjižica, dalje bel pleteni jerbas, in literarno steklenico. — V soboto je bilo dimnikarskemu mojstru Kosenini Antonu s Sp. Hudinje ukraden izpred neke gostilne v Gaberju kolo brez znamke, rdeče pleskano, vredno 800 Din, evid. št. 2-87654-5. — V noči od 28. na 1. marca je bilo pa vlomljeno v svinsko kuhinjo pri gostinčarju Bergerju v Tremurju in je bilo ukradeno 800 Din vredno gospodarjevo kolo.

Žrtve nesreč. 34 letnega rudarja Četerja Jožefa iz Hudejame je dne 4. t. m. pri delu v rudniku zasula zemlja. Četer je dobil hude notranje poškodbe, zlomljeno ima tudi levo nogo. — Drago Kučič, 9 letni posestnikov sin iz Huma ob Sotli, je 2. t. m. doma padel na dvorišču pri igranju in si zlomil levo roko.

Vič

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva na Viču je priredila preteklo nedeljo na naših vrtovih praktično predavanje o obrezovanju in precepianju sadnega drevja. Predavatelj g. prof. Verbič nam je pokazal, kako naj se pravilno vrši obrezovanje in vzgajajo krone in razložil, koliko škode se lahko napravi z nepravilnim obrezovanjem. Članom priporočamo, da dobe arboria za pomladno škropljenje po 8 Din kilogram pri odbornikih g. Červanu in Zavaniku, kjer se tudi prijavijo za škropljenje sadnega drevja.

Pevska zveza

Odbor, ki je bil izvoljen na zadnjem občnem zboru, se je konstituiral pri zadnji seji takole: predsednik Vinko Lavrič, podpredsednik Ivan Primožič, tajnik, pevovodja in upravnik prof. Marko Bajuk, blagajnik Ludovik Puš, odborniki brez mandata so: Bartol Mirko (Preserje), Bricej Franc (št. Vid nad Ljubljano), Cenčič Viktor, dr. Gotfrid Ploj (Vič), megr. Stanko Premrl, Ivan Zdešar. — Artistični odsek tvorijo: prof. Marko Bajuk (predsednik), dr. G. Ploj, megr. St. Premrl, Ivan Primožič, Ludovik Puš, Matija Tomec in Ivan Zdešar. — Pregledovalca računov sta Fr. Mihelič (Radovljica) in Pavel Zagar (št. Vid pri Stični).

»Pevec« razpoložimo vsem novim naročnikom in onim stariim, ki so plačali list vsaj za leto 1932. Če kdo izmed starih naročnikov lista ne bi hotel naročiti, naj nam ga, prosimo, takoj vrne. Stariim zamudnikom bomo poslali položnice in prosimo, da nam čimprej nakažejo zaostalo naročnino. Letos bomo posiljali list le onim, ki ga bodo vsaj po 2. številki (v aprilu) plačali.

Ta številka je šla v ponedeljek na pošto. Kdor bi reflektiral na »Pevec«, a ne bi dobil številke, naj nam sporoči, da mu jo takoj pošljemo.

Zbori, naročajo priloge, celoletno po 10 Din! Pevskim zborom sporočamo, da so naši koncerti tudi v bodoče prosti veselihih taks.

Domžale

Disk : Domžale 1 : 0 (1 : 0). V Domžalah se je v nedeljo popoldne odigrala izločilna tekma v tekmovalstvu za zimski pokal med obema lokalnima rivaloma, kateri je prisostvovalo nad 500 gledalcev. Obe enajstorici sta igrali po zvitovnovalno, vendar pa je Disk prekašal svojega nasprotnika v igri na polju in je bil tudi dosti boljši v napadu, kjer se je posebno uveljavljal Jože Kuralt z mirno in preudarno igro. Odlični sta bili obrambi obeh moštev, zlasti pa oba vratarja. Čeprav je Diskova zmaga pičlo izražena, je bila vendar zaslužena. Edini gol je zabil Kuralt proti koncu prvega polčasa. Nekateri igralci na obeh straneh se le preveč spuščajo v ostro igro, česar pa je v precejšnji meri krivo tudi pretemperamentno občinstvo. Sodil je domačin gosp. Gottwald. V predtekmi je rez. Domžal zmaga nad rez. Diska s 3 : 1 (1 : 0).

Naše dijaštvo

J. a. d. »Danica« je včeraj pričela svoja predavanja v društvenem lokalu Vegova 8 ob številni udeležbi članstva. Danes predava ob 9 u. prof. dr. Ehrlich: »Poslanstvo katoliške cerkve v naši dobi«. Ob 4 prof. Šolar: »Glavne kulturne smeri v naši dobi«.

Smrten dogodek na madjarski meji

Slov. Krajina, 3. marca.
O incidentu na državni meji nismo takoj poročali, ker se nam je lani v tem oziru nekaj očitalo. Ker so pa o sedanjem incidentu poročali že nekateri drugi časopisi, Vam pošiljam tudi jaz poročilo o tem.
V ponedeljek 26. februarja sta prestopila našo mejo dva oborožena madjarska mejaša. Okrog 500 metrov daleč sta že prišla. V bližini občine Centiba so ju opazili naši mejaši, da sta na jugoslovanskih tleh. Naš mejaš ju je pozval, naj obstaneta. Tujca se pa za tak poziv niti zmenila nista. Naša straža je poklicala pomoč.

Če le nekoliko dni redno pijete Radensko slatino (Zdravni ali Kraljev vrelce), opazite na sebi velike spremembe. Na barvi in količini seči pa spoznate, da se organizem izboljša in čisti. Ona tudi nevtralizira vinske kisline, zato dela vino okus o in pitno. Radi ogromne količine zdravilnih mineralov normalizira vse notranje žleze. Poskusite le enkrat Radensko slatino, da vidite kaj znači pravo zdravilno vola. Pošite nam po brezplačno brošuro za domače zdravljenje in pitje Radenskih vod. Zdravilišče in kopališče Slatina Radenci.

Kaj pravite?

Nu, naj bo, pred vojno sem bil naročen na »Dom in svet« in na »Ljubljanski zvon«, po vojni sem se naročil še na »Mladik«, ne maram, da bi mi kdo rjgal pred nos, da sem kulturni nazadnjak in ignorant, čeprav sem tiste sorte človek, ki nerad prečere lepo revijo, tako je bolje spravljena in se da pozneje bolje vezati. Mi je pa prav vseeno ali to ali ono noveto kakšnega naših nadebndih preberem leto dni prej ali pozneje.
Ampak, če bi se hotel sedaj naročiti prav na vse revije, kolikor jih izhaja na slovenski zemlji, bi moji mesečni dohodki komaj še zadostovali. In čudno, vse so prave, vse imajo prave ideje, vse naznanjajo in oznanjajo pravo, edino možno umetnost in lepoto. To pa trdi vsaka revija samo o sebi, o drugih seveda ni tega mnenja.
Pa je oni literat zadnjič grdo pogledal tovariša, menda sta se sprla zaradi črne kave, da jo bo plačal ali za kaj podobnega, stoj, brate, ne poznaj me še, kdo sem in kaj zmorem, si misli užitjenec. In gre in osnuje — novo revijo, ti, pa brate, če nečeš biti nepoučen o najnovejšem slovenskem književnem in umetniškem pojavu, pojdi in si naroči še to revijo s tako zvenecim imenom. Za imena revij izdajatelji res niso v zadregi. Pa se ti o tem ali v onem gibanju spreta dva, ker eden trdi, da rastejo žetudi na smreki, drugi pa da na kostanju in takoj imamo tu idejno ločino, seveda s lasno revijo »Žetudi na kostanju«, ki strasno pobija revijo »Žetudi na smreki«. Pa se li spre združuje zbiralec kodrov porevlnika Tegethofa in že imamo vsaj dva nova tednika, ki sta glasili društvo »Tegethof« in »Tegethof št. 1«.
Pa ti pride odnekod reformator in izboljševalec sveta in uničevalec krize in korupcije. Takoj osnuje revijo, recimo z naslovom: »Pokost v škopskarije jezera«. Pride drugi, zastopnik čiste in nepokvarjene generacije, kakor je še nismo imeli, zastopnik novih generacij in že imamo tu vsaj olmanah »Um nad prepadi«. In tako dalje, in tako dalje.
Da, nočem zoostajati in naročil se bom na vse, na revije in časopise z desne in z leve, na one z batino in na one z invalidsko palico. Ampak poprej si kupim še oddajni aparat, tak, kakršnega imajo na ladajah, da bom takrat, ko bom tonil sredi revij in časopisja, oddajal svoj »SOS«.

Kje je Franc Bevk konfiniran

Gorica, 3. marca.
Pisatelj France Bevk je konfiniran v kraju Venotene pri St. Stefanu na otoku pri Neaplju. Bo smel pisati in je dobil tudi pisalni stroj. Zrtev je domače maščevalnosti.

Vlomilec v trgovini

Kamnik, 5. marca.
Trgovino g. Jožka Klemenčiča st. na Šutni je v noči od nedelje na ponedeljek obiskal neznan vlomilec. Ko je služkinja zjutraj hotela pomesti trgovino, je začudena ugotovila, da so vrata na dvorišče in v trgovino s silo odprta. Na tleh je našla zlomljen ključ od vodovoda, v trgovini pa je bila s silo odprta blagajna.
Tat je najbrž prišel v hišo od zaprške strani. Preplezal je zid in dvoriščno ograjo, odprl večna vrata in slika po veži, kako bi na najpripravnější

Naznanila

Ljubljana
1. »Sveta vojska« ima občini zbor jutri, v sredo, 7. marca ob 20 v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12. Pridite vsi, abstinenti, trezniki in pevcil Pridite pa tudi žene in dekleta — gospe in gospodične, pridite vsi, prijatelji in sovražniki treznosti! — Sveta vojska.
1. Od Konstantina do Karla Velikega je naslov predavanja, ki ga bo imel vseuč. prof. dr. Josip Turk v sredo 7. marca ob 20 v verandni dvorani hotela Union. Kakor nas je vpeljal vseuč. prof. dr. F. Lukman v prvo dobro krščanstva, tako bo naslednje predavanje nadaljevalo zgodovino krščanstva. Predavanje je opremljeno s skioptičnimi slikami. Predprodaja vstopnic v Ljudski knjižnici, Miklošičeva cesta 7.
1. Kino Kodčevlje. Drevi ob 8: »Ženska temnica«. V glavni vlogi Silviya Sidney. Cene znižane.
1. Marij Šimenc je pevec najodličnejših kvalit. Niegov glas je srebrnočist, blagovneč junaki tenor, s katerim se je vselej in povsod najčastneje uveljavil. Kieikoli nastopi Marij Šimenc, povsod je dobrodošel gost bodisi gledališki ali pa koncertni publiki. Tako tudi nam v petek 9. marca, ko priredi samostojen koncert v veliki unijski dvorani ob spremljevanju prof. Srečka Kumarija. Sedeži se dode od 10 do 30 Din v knjižarni Glasbene Matice.
1. Poučno predavanje za foto-amaterje. Vse ljubitelje fotografske umetnosti opozarjamo na zani-

Obkolili so madjarska vojaka in ju pozvali, da odložita orožje. Eden se je pozivu res pokoril, drugi je pa naperil puško proti našim mejašem. Ko je naša straža videla, da ne bo šale, je oddala strel in madjarski vojak je padel, zadet v glavo. Drugega so pa prijeli. Padlega so pokopali v torek.
Naša komisija je ugotovila, da je padli madjarski rojak že sprožil, kar se pozna na patroni, je patrona je odpovedala. Ujeti vojak ni vedel ničesar povedati. Madjara sta bila pijana. Čudno se nam zdi, kaj neki vleče madjarske mejaše na našo stran. Lansko leto (o čemer je »Slovenec« takrat poročal), sta hodila dva madjarska mejaša po eni naših vasi oborožena — seveda tudi pijana.

način prišel v trgovino. S ključem, ki ga je našel ob vodovodu, je poskušal odpreti vrata v trgovino, kar se mu je po daljšem trudu tudi posrečilo. V trgovini je imel na razpolago, da si izbere zaželeno. Najprej si je pripravil na mizo volneno jopico, šal in polhovko, potem pa se je lotil blagajne, katero je s silo odprl. K sreči pa so jo že domači v nedeljo izpraznili in vlomilec je ostalo morda samo okrog 100 Din drobiža.
Nenavaden šum v trgovini je zbudil pozornost domačega psička, ki je prišel na ves glas lajati. Domači, ki niso vedeli, nad čim se pes vznemirja, so ga mirili. Ko je vlomilec že zaslislal pasje lajanje in glasove, je pustil vse, kar si je pripravil, in naglo pobegnil odkoder je prišel. Najbrž je imel tudi kakega pomagaja.

Koledar

Torek, 6. marca: Perpetua in Felicita, mučenici.

Osebnosti

— Poročil se je v nedeljo, dne 4. t. m. v cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani gosp. kand. ing. Zupce Franek, banov, uradnik z gospodično Peternel Anico iz Ljubljane. Mlademu paru obilo sreče!
— Založila užitarja. V ljubljansko bolnišnico so s lga pripeljali 61letnega užitarja Jerneja Urušiča. Urušič je pred časom prodal svoje posestvo, peklo pa ga je, da je na posestvu toliko dolga. V nedeljo si je hotel v obupu vzeti življenje. Prerezal si je z dvema zarezama vrat. Njegovo stanje je precej resno.
— Ponesrečenci. V nedeljo je prevrnila nase lonce vrele kave 4letna delavčeva hči Milka Brezgarjeva iz Ljubljane. Dobila je opekline po vsem telesu. — S strehe je padel in dobil poškodbe po vsem telesu posestnik in gostilničar France Valant iz Sevnice ob Savi. — V Trbovljah je pri telovadbi padel z bradlje 28letni rudar Alojzij Zlak. Dobil je poškodbe na glavi in vratu.
— Vlom v kaplanijo v Komendi. V nedeljo 4. marca ob 1.30 zjutraj je nekdo hotel vlomiti v kaplanijo. Pri kuhinjskem oknu je odrezal šipo, da je okno odprl in vzel 1 kg presnega masla, ki je bilo znotraj na oknu. Preden je mogel zlezlo mrežo na okno s silo odstraniti, je ubežal. Zastislal je namreč služkinjo, ki je v sebi poleg kuhinje »žetala in hitela v prvo nadstropje klicati pomoč. Kako predrzni so postali novodobni rokovančaki, sledi tudi iz tega, ker so pred kratkim bili v farni cerkvi pokradeni trije nabiralniki. S silo so bile razlomljene močne ključavnice. Istočasno je bil očiuden nabiralnik pri luskem znamenju. V kratkem času že drugi. Naši predniki so rokovanjsko za lego ugonobili. Sodobniki se ne morejo več ote-sati novodobnih rokovančev. Cela povodenj jih je.

— Vlom v kaplanijo v Komendi. V nedeljo 4. marca ob 1.30 zjutraj je nekdo hotel vlomiti v kaplanijo. Pri kuhinjskem oknu je odrezal šipo, da je okno odprl in vzel 1 kg presnega masla, ki je bilo znotraj na oknu. Preden je mogel zlezlo mrežo na okno s silo odstraniti, je ubežal. Zastislal je namreč služkinjo, ki je v sebi poleg kuhinje »žetala in hitela v prvo nadstropje klicati pomoč. Kako predrzni so postali novodobni rokovančaki, sledi tudi iz tega, ker so pred kratkim bili v farni cerkvi pokradeni trije nabiralniki. S silo so bile razlomljene močne ključavnice. Istočasno je bil očiuden nabiralnik pri luskem znamenju. V kratkem času že drugi. Naši predniki so rokovanjsko za lego ugonobili. Sodobniki se ne morejo več ote-sati novodobnih rokovančev. Cela povodenj jih je.

— Šoferja vrgli iz avtomobila. Preteklo soboto se je neki šofer peljal z avtomobilom iz Dolnje Lendave v Mursko Soboto. Ko se je hotel vrniti, da se mu približati mladi fantje in ga vprašali, če bi jih hotel peljati v Doljno Lendavo. Šofer je oristal na to in fantje so sedli v avtomobil. Nedaleč od Murske Sobote, kjer je šofer zaradi osirega ovinka vozil počasi, so fantje navahili na šoferja. Eden izmed njih je sedel za volan, drugi pa so vrgli šoferja iz avtomobila na cesto. Nato so se z avtomobilom od-peljali naprej. K sreči so kmalu nato prišli tam mimo neki ljudje, ki so spravili šoferja v bolnišnico v Murski Soboti. Oblasti zasledujejo drzne napadalec.

— Afera z begluškimi obveznicami. Iz Sarajeva poročajo: Preiskovalni sodnik okrožnega sodišča dr. Poljanec zašiljuje narodnega poslanca Huseina Kadiča, ki ga je poslanska zbornica izročila sodišču. Šele po končanem zaslišanju bo okrožno so-dišče odločilo, če bo poslanec Kadič ostal v preiskovalnem zaporu do glavne razprave o agrarni

— Šoferja vrgli iz avtomobila. Preteklo soboto se je neki šofer peljal z avtomobilom iz Dolnje Lendave v Mursko Soboto. Ko se je hotel vrniti, da se mu približati mladi fantje in ga vprašali, če bi jih hotel peljati v Doljno Lendavo. Šofer je oristal na to in fantje so sedli v avtomobil. Nedaleč od Murske Sobote, kjer je šofer zaradi osirega ovinka vozil počasi, so fantje navahili na šoferja. Eden izmed njih je sedel za volan, drugi pa so vrgli šoferja iz avtomobila na cesto. Nato so se z avtomobilom od-peljali naprej. K sreči so kmalu nato prišli tam mimo neki ljudje, ki so spravili šoferja v bolnišnico v Murski Soboti. Oblasti zasledujejo drzne napadalec.

— Afera z begluškimi obveznicami. Iz Sarajeva poročajo: Preiskovalni sodnik okrožnega sodišča dr. Poljanec zašiljuje narodnega poslanca Huseina Kadiča, ki ga je poslanska zbornica izročila sodišču. Šele po končanem zaslišanju bo okrožno so-dišče odločilo, če bo poslanec Kadič ostal v preiskovalnem zaporu do glavne razprave o agrarni

Moribor

mivo predavanje znanega fotoamaterja g. Karla Koraneke z Dunaja, ki bo pod okriljem TK Skale v sredo 7. marca ob 20 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Brezplačne vstopnice dode amaterji pri vseh ljubljanskih foto-trgovcih.
1. Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli na Tyrševi cesti št. 6 in mr. Bakarčič na Sv. Jakoba trgu št. 9.
m Rimsko cesarstvo in prvi kristjani. Narodna knjiga priredi v četrtek zvečer ob 20 v dvorani na Aleksandrovi 6 tretje javno predavanje. Govori odlični poznavalec zgodovine praksiške dobe, vseniliški profesor g. dr. Fran Lukman iz Ljubljane, o »Rimskem cesarstvu in prvih kristjanih«. Predavanje bodo ponazorjale številne skioptične slike. Vstopnina stojišče 1, sedeži po 3, 5 Din.
m Četrty zgodovinski večer bo v sredo, 7. t. m. ob 20 v študijski knjižnici. Poroča prelat dr. Fran Kovačič o vprašanju »Sv. Ciril in Metod v bizantinskih virih«. Vsi člani zgodovinskega društva se vljudno vabijo.
m Tečaj o cepljenju vinske trte na ban. vi-narski in sadjarski soli v Mariboru. ki bi se naj vršil dne 10. marca t. l. se je radi nepričakovanih ovir preložil na poznejši čas.
m Upokojeno učiteljstvo ima svoj tomes-čni sestanek v četrtek, 8. marca ob 15 v gostilni Koštomaj.
m Društvo Jug. upokojencev v Mariboru ima v petek, 9. marca ob 15 odhorovo sejo v gostilni Koštomaj v Mlinski ulici, občni zbor

aferi. Iz državne službe sta odpuščena Konstantin Grigorov in Mihajlo Liapovski, nameščenca zara-jevskega okrajnega načelstva, ki sta tudi zapletena v agrarno afero.

— Dobitek v loteriji ga je rešil pred konkur-zom. Poročilo smo že, kakšne neprimike so imeli v Osijeku s četrtino srečke št. 19.068. Tudi druga četrtina iste srečke je imela zanimivo vlogo, saj je rešila človeka pred propadom. Trgovac Lajos Kasas je bil v silnih zadregah in je stal pred konkur-zom zaradi dolgov. Niti toliko ni imel, da bi plačal svoji hčerki solnino. Ko je bil ravno v največjem obupu, sta ga obiskala uradnika državne loterije in mu povedala veselo vest, da je njegova srečka zadela četrt milijona, ki sta mu jih takoj na licu mesta izplačala. Veselje uboge družine si pač la-hko predstavljamo.

— Pet kozličkov je vrгла koza kmeta Dimi-trija Selvanoviča v Coki v Banatu. Ta koza je že prej dvakrat imela po štiri mladiče. — Vsi mladiči so zdravi in normalno razviti. Baže vseh pet koza sama hrani.

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska

— Zel in plevel, slovar naravnega zdra-vilstva ali kako in kdaj uporabljati naravna in najcenejša zdravilna sredstva — zdravi-lna zelišča. Knjiga obsega 296 strani in stane nevezana 50 Din, vezana 75 Din. (Vezani iz-dajajo je priložena tudi knjižica: Zelišča v podobah.) Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1936. Sestavil Pr. Magister. — Življenje je dar božji, enako zdravje. Če va-rujemo zdravje, kar je naša dolžnost, varu-jemo tudi življenje. Človek, ki še ni bil ni-koli resno bolan, ne zna ceniti ljubelega zdra-vja in zato se tudi premalo briga, da si ohrani to neprecenljivo dobroto. Solnce, voda, zrak, zdravilna zelišča in zmerno življenje so zdravila iz božje lekarne, kamor so vrata vsakomur odprta zastoj. V knjigi najdeš našete vse bolezni in zdravila, vse grmljke in rože, ki imajo zdravilno moč in jih lahko sam nabereš in pripraviš. Bolezni in rože so navedene v knjigi v abecednem redu. Zato mora ta koristna knjiga, ki jo lahko ime-nuemo »Domači zdravnik«, v vsako hišo, in kjer jo eden potrebuje, jo bo vzel v roke gotovo drugi in tretji. Samo po sebi je umevno, da ključno ob resnih obolenjih na pomoč izkušnega zdravnika in se ravnamo po njegovih navodilih. Knjigo toplo pri-po-ročamo.

— Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef« grenčico redno prebavo. Specialisti z vi-sokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode.

— Odkrit zločin. V Novem Selu pri Bosanskem Brodu so pred mesecem dni našli v vodnjaku truplo Mare Kojč. Njen mož Nedo je izjavil, da je Mara po nesrečnem slučaju padla v vodnjak, ker je bila ograja zelo nizka, ila so pa bila ledena. Nesrečno ženo so potegnili iz vodnjaka in pokopali. Kmalu so pa ljudje začeli govoriti, da Mara ni padla po nesrečnem slučaju v vodnjak, marveč je bila vrže-na vani. Za te govorice so zvedele oblasti in začele preizvedovati. Nedo je bil znan kot sirov človek, ki je tudi svojo prvo ženo pretepal in preganjal. Od prve žene mu je ostalo šest otrok. Ko mu je umrla prva žena, se je Nedo poročil z Maro. Oblasti so izkopalne truplo pokone Mare. Pri raztelesenju so zdravniki ugotovili, da je bila Mara na preji zadu-šena in nato vržena v vodnjak. Neda so aretirali, vendar pa ne prizna zločina.

— Smrtna žrtev mazaštva, čebelar Franc Kol-ler in kmet Stefan Sarkič iz Borova pri Vukovaru sta se dolgo pečala s tem, da bi sestavila univer-zalno zdravilo, ki bi zdravilo vse bolezni. Končno sta ga le »iznašli«, in kmalu našla velik krog odje-malcev. Prodajala sta ga v steklenicah po 200 g in sta za to zahtevala 200 Din. Med drugimi je kupil »zdravilo« tudi Blagoje Živanović iz Starega Be-čaja. Mesto da bi ozdravel, pa je mož umrl. Oba mazača so nato zapri. Preiskava pri njima je ugotovila, da sta z razpečavanjem svojega zdravila dobro zaslužila. Pri Kollerju so našli hranišno knji-žico za 70.000 Din.

— Po Vaši elastični hoji se vidi, da nosite Palma gumi podpetnike. Vi se ne trudite tako hitro in varujete svoje živce kakor tudi svoja-ga bližnjega. Palma gumi podpetniki so izvan-redno trpežni in poceni.

— Na plesu uporabljajo razgreti pari okus-ne dr. Wanderejeve Anacot pastile, da se obva-rujejo prehlada, nahoča in influence. Te pastile ne potrebujejo nobenega posebnega priporočila, ker so znane po celem svetu radi svojega za-nosljivega delovanja.

— Za svoj denar kupujte prvovrstno blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravno »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Celje

c »Zrtev spovedne molčečnosti«, sliko iz življenja v 5 dejanjih, bo vpriporila Jugoslovanska strokovna zveza v Celju v nedeljo, dne 11. marca v veliki dvorani Ljudske posojilnice.
c Dijaška predstava v mestnem gledališču. Osmoščolci celjske gimnazije bodo v proslavo 90 letnice rojstva Josipa Jurčiča vpriporili v petek, dne 9. t. m. ob 8 zvečer v mestnem gle-dališču narodno igrano »Deseti brat«.
c Občni zbori: Podporno društvo za revne otroke v Gaberju bo imelo r. l. občni zbor dne 11. t. m. ob 3 popoldne v gostilni Permozer v Gaberju. — Trgovsko društvo v Celju bo imelo občni zbor 21. marca ob pol 8 zvečer v posve-tovalnici Zdrženjstva trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici. — Zveza obrtnih društev dravske banovine bo imela prihodnji občni zbor dne 25. t. m. v Obrtnem domu v Celju.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama
Začetek ob 20.
Torek, 6. marca: GOSPODIČNA. Red A.
Sreda, 7. marca: VISOŠKA KRONIKA. Izven.
Četrtek, 8. marca: KONEC POTI. Red Četrtek.

Opera
Začetek ob 20.
Torek, 6. marca: CARMEN. Red B.
Sreda, 7. marca: JENUFA. Red Sreda

Nogavice z varstveno znamko „Z“

se izdelujejo iz diskretne polmet svilu in so osvojile ves damski svet v Parizu, Dunaju in Londonu.

Sport

Propagandni juniorski cross-country tek - Propozicije

SK Ilirija priredi v nedeljo, dne 18. marca ob 10.30 dopoldne propagandni juniorski crosscountry tek na progi 2.000 m za moštvo in poedince. Pravo tekmovalnja imajo verifikirani in neverifikirani juniorji razreda B. in C. t. j. rojstni letniki 1916 do 1919. Moštvo šteje najmanj 6 oseb, od katerih šteje za klasifikacijo najboljša četvorica. Tekmo-vanje se bo vršilo pod Čekinovim gradom s star-tom in ciljem pri drsališču Ilirije.

Prijave je poslali najkasneje do 11. marca opoldne na naslov: SK Ilirija, lahkoatletika sekci-ja, kavarna »Evropa«, Ljubljana. Prijavnina 15 Din za moštvo, 5 Din za poedince. Naknadne prijave se sprejemajo pol ure pred startom v garderobi na drsališču. Nagrade po pravilih JLAZ-e. Tekmu-je se po pravilih JLAZ-e.

Propagandni trening za teniške igralce

SK Ilirija bo, če bo vreme ugodno, v najkraj-šem času otvorila svojih 8 teniških igrišč pod Če-kinovim gradom. Prvotna namera sekcije, da bi se vso zimo igralo v zaprtim prostoru, se je iz-jalovila, ker ni bilo dobrih priprave telovadnice. Da pa nudi družabnim igralcem in tekmovalcem možnost, da se pred začetkom sezone čimbolj usposobijo za ta sport, bo priredil klub celo vrsto gimnastičnih treningov za teniške igralce, ki jih bo vodil klubov poklicni trener g. Hafli. Trenin-gi se bodo vršili dvakrat tedensko; trikrat tedensko se bo pa igralo tenis v paviljonu na veselemu in to v glavnem v večernih urah. Za tekmovalce in tekmovalke je udeležba pri treningih obvezna in neobhodno potrebna.

Prvi trening se bo vršil jutri ob pol 7 zvečer na veselemu v paviljonu, v katerem so se doslej vršili nogometni treningi. Trening je namenjen vsem damam in gospodom, družabnim igralcem in tekmovalcem. Strokovni teniški treningi so izred-no velike važnosti, od katerih bodo imeli veliko korist vsi udeleženci, ki bodo na ta način z lahkoto prešli dolgi zimski odmor. G. Hafli se bo za trening posebno zavel in nam vse potrebno po-kazal. Članstvo — prijatelji »Ilirije«, se prosijo, da obvestijo o tem vsakogar, ki se za ta lepi sport zanima.

Vsak naj prinese s seboj na trening teniške čevlje, gospodje po možnosti kratke sportne hlače in majice, dame pa lahke obleke. Na prvem trenin-gu se bo tudi razpravljalo o bodoči sezoni.

Tekme profesionalnih rokoborcev

V nedeljo zvečer so nastopili 4 pari in sicer:

1. Hercog (Jugoslavija) : Jandera (Čehoslov-vaška). Hercog burno pozdravljen in tudi Jandera. Na prvi pogled je videti, da bo po moči Jandera boljši, tehnično je Hercog mnogo boljši. Premagal ga je z izvanredno lahkoto v 2 min. 4 sek. z dvo-jnim nelsonom.
2. Marunke (Nemčija) : Bognar (Ogrska). Ab-solvirala sta vse tri runde, ki so bile vse skozi zanimive, posebno je imponiral Bognar kot kralj tehnike. Borba je bila zelo živahna. Končala je neodločeno.
3. Abramoff (Rusija) : Czaja (Ogrska). Ta bor-ba ni bila borba, temveč pretep. Večkratni iz-zvižgani Czaja si je dovolil nedovoljene prijeme, ter zato bil kaznovan z globo 500 Din in z opo-minom izključitve pri nadaljni borbi. Celo igro je izjavjal samo brutalno. Zmagal je Czaja po 18 min. Njegovega nasprotnika Rusa Abramoffa pa je ob-činstvo burno pozdravljalo, zmagovalca pa za-služno izžvižgalo.
4. Kawan (Avstrija) : Marko (Avstrija — cv-ropski prvak). Ta par se je pokazal vse skozi tehnično jako zanimiv. Zmagal je Kawan v 16 min. z dvojnimi krasnim nelsonom.
5. Mrna (Čehoslovška) : Bachraty (Avstrija). Nasprotnika sta si enakovredna po tehniki in moči. Zmagal je Mrna v času 6 min. 30 sek. Sodil je g. Saunig precej ležerno.

Drevi nastopijo do odločitve sledeči pari:
1. Marko (Avstrija) : Hercog (Jugoslavija).
2. Sotler (Ljubljana) : Jandera (Čehoslovška).
3. Bognar (Ogrska) : Kawan (Avstrija).
4. Marunke (Nemčija) : Abramoff (Rusija).
5. Mrna (Čehoslov.) : Czaja (Ogrska).

SK Ilirija (hazenska sekcija). Gimnastični tren-ingi v telovadnici so z današnjim dnem ukincu. Današnji trening se vrši ob 17.30 na prostem. Gar-deroba na drsališču. Tiste, ki so ob 17.30 zadnja-je, imajo trening ob 18.30 istotam. Vodstvo sekcije opozarja na točnost. Prihodnji treningi v tem ted-nu so v četrtek in soboto, odnosno nedeljo do-poldne.
SK Ilirija. Plenarna seja upravnega odbora se vrši drevi ob 20 v damski sobi kavarne Emone z običajnim dnevnim redom.
SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Drevi ob pol 19 bo v telovadnici osnovne šole na Grabnu gim-nastični trening in country tek. Radi predstojenih nastopov — udeležba obvezna.
Tekme za poškodbeni fond v Celju. V nede-ljo sta se vršili na Glaziji dve nogometni tekmi za poškodbeni fond LNP. Nastopili so vsi celjski športni klubi. Ob 14 sta nastopila SK Atletik in SK Olimp. Zmagal je po izenačeni igri SK Olimp v razmerju 2:1 (1:1). Sodil je g. Oberlinštner. Kot drugi par sta nastopila SK Celje in SK Jugo-slavija. Zmagal je SK Celje v razmerju 8:2 (2:0). Kot kaže že rezultat, se je izčrpala SK Jugoslavija v drugem polčasu vsled pomanjkanja treninga. SK Celje je zaigralo zlasti v drugi tretjini drugega polčasa in je tedaj tudi padla večina golov. Sodil je dobro g. Ochs. Publike približno 350.

KULTURNI OBZORNIK

Knjige Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu

»Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena«. Knjiga 29., zv. 2. Urednik dr. D. Borić. Zagreb, 1934. — Jugosl. akademija znanosti in umetnosti, ki opravlja odlično vlogo v hrvaškem znanstvenem svetu (saj izdaja prav ona dela, ki so prepotrebna za napredek narodne znanosti, a jih nobena književna založnica ne bi mogla izdati), je pravkar izdala novo knjigo domače etnografske znanosti in folklorne pripovedi, ki so jih posamezni hrvaški folkloristi med ljudstvom nabrali. S takim delom se gradi podlaga za sistematičen študij hrvaške etnografske znanosti med domačimi in tujimi etnologi. In to je nedvomno velikega pomena, zlasti danes, ko na eni strani etnologija ni več pastorka geografije, marveč je samostojna veda, na drugi strani pa se da ravno z etnografskimi izsledki dokazati (podobno kot z zgodovinskimi in jezikoslovnimi) prava podoba naroda v preteklosti. (Narodnemu poreklu Belih Kraljev na pr. ne more dati zgodovina sama pravega odgovora, ker je v izvestni dobi dokaj zatamnjena; etnografska dognanja v zvezi z jezikoslovnimi bodo pa ulegla razčistiti to vprašanje.) Ni to nikakršna romantika, ki je prebujala prve folkloriste. To je dejstvo, mimo katerega danes ne moremo več iti. Le po podrobnem študiju folklorne svojnosti katerega naroda se da za trdno postaviti narodnostne meje. Kljub vplivom okolnih sosedov ostane namreč jedro, po katerem je viden pečat tega ali onega naroda, se zmerom očito. Končno pa je pomembno tako izdajanje »Zbornika« tudi zato, ker narodne folklorne ostaline bodisi duhovnega ali materialnega značaja, zmerom bolj izpiznane in narod, ki jih ne bo pravočasno zbral, ne bo mogel govoriti o duhovnem bogastvu svojih prednikov kakor tudi ne o nekaterih tujih elementih, ki so jih posredovali sosedje. Tudi mi Slovenci smo »mali dokaj folkloristi« (ki so zajemali zlasti v belokranjsko zakladnico narodnega blaga), med drugim imamo epohalno delo v Strečkovskih Slovenskih narodnih pesmih; kasneje smo dobili v prežodaj umrlem Vurniku nadarjenega in marljivega etnografa, ki je široko zasnoval načrt, odkrivali slovensko folklorno bogastvo, zlasti z melodijskega področja slovenskih pesmi. Zdaž ta zamisel spi. Nedvomno bi ravnatelj slovenskega etnografskega muzeja dr. Zupančič, ki je v svetu priznan etnolog (saj citirajo njegova dela svetovni etnologi in prinaša v svoji strokovni reviji »Etnolog« zanimiva razkritja iz malo znanih zgodovinskih in etnoloških področij, prav tako

kot Hrvatje in Srbi, posvetil svojo pažnjo tudi domači etnografski znanosti, ko bi imel za seboj — slovensko akademijo znanosti in umetnosti! Tako pa kljub njegovi izredni sposobnosti ne more priti slovenska etnografska znanost do pravega razmaha.

Pa smo predaleč zašli v pričujočem »Zborniku« sodelujejo znani srbohrvaški etnologi in kulturni delavci, kakor Stojković, Šimčik, Rešetlar, Široka, Pavičević, Nametak itd. Delno izpolnjujejo knjigo razprave, delno sestavki nabranega narodnega blaga.

»Rad Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti«, knjiga 248, prinaša temeljito študijo dr. Mirla Deanovića: Odrzi italijanske akademije »degli Arcadi« preko Jadrana. — Tu podurja avtor misel, kako so se začele po vzoru italijanske akademije »degli Arcadi« ustanovljati podobne akademije po vsej Evropi z namenom, da bi gojile zlasti književnost in jezik. Med Hrvatimi je opravljala to poslanstvo dubrovaška »Akademija Ispraznih«, med Slovenci pa »Academia Operosorum«, ki je bila ustanovljena tri leta po rimski matici Arcadije (1693) in »Academia Emonia« (1709). Razprava je izčrpna; zgrajena je na podlagi bogatih virov. — Druga študija v »Radu« je Rešetlarjeva: Jezik Marina Držića.

Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Obrađuje T. Maretić. Svezak 48. — Znani hrvaški jezikoslovci, ki je napisal med drugim obsežno delo »Gramatika in stilistika hrvatskega književnega jezika«, do danes najboljšo hrvaško slovnico, urejuje že od leta 1907 ogromni »Besednjak« 48. svezek je te dni izdala Jugosl. akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu. Tako obširno delo (na 240 straneh vel. formata) so obravnavane besede od poutjecati — predivastli, ki je knjižada izredno solidno in znanstveno fundirano, more izdati le akademija znanosti. Kaj takega (mislim) tudi prej imenovane knjige, ki izhajajo periodično ne bi zmogla nobena zasebna institucija, ker je za tako delo pač premalo interesov, da bi jih pokupili. Zasebnik pa mora nujno računati tudi na korist. Zatorej moramo se zmerom ponavljati: Dokler ne bomo dobili tudi mi Slovenci svoje lastne Akademije znanosti in umetnosti, je nemogoče popoln razmah naših znanstvenikov, pa najsib to na kateremkoli področju.

Carmen

Gostovanje tenorista Adriana

V ljubljanski operi smo dobili novo vzporeditev Bizet-jeve opere »Carmen« in sicer sedaj zopet v scenični skladnosti z osnovno stilno črto v celoti z glasbo zlate prvotne koncepcije, kar deluje estetsko vsekakor pozitivneje. Delo je izšlo v smiselni režiji g. Primožiča, čeprav oprti na tradicionalna izkustva, in v glasbeni izdelavi dirigenta dr. Švare, ki se je potrudil vliči v stvar marsikaj zahtevane vročokrvnosti.

V tej operi je te dni nastopil tenorist dr. Makso Adrian in sicer v glavni vlogi narednika Don Joseja. Gost se je izkazal kot odskočno lepo izoblikovan pevec, v igri dosti tople in prijetno oglašen, čeprav nehoti bolj poudarjajoč odskočno rutino, kot prvinsko silo notranje vibracije, rastoče iz kristnega doživljanja. V svojem petju pa je izdal ne sicer preobsežen, a prikopen glas, ki pa ne zmore utajiti svoje poti že preko vrha razvojnega črte, kar se javlja v popuščenju popolnega obvladovanja registrskih funkcij. Vendar pa je pri občasni vodu segel kar lepo priznanje. Poudarjam pa veliko pozitivnost z ozirom na njegovo podajanje v slovenskem jeziku, kar si velja zapomniti glede na dejstvo, da imamo že dolgoletne člane v naši operi, ki se danes ne zmorejo vseh svojih vlog peti slovensko; in vendar stoji med glavnimi zapovedniki gledališča dolžnost prave gojitve domače govorice.

Omeniti moram še občuten uspeh, ki ga je v tej predstavi dosegel g. Marjan Rus, ki je prvič nastopil v obsejni vlogi Escamilla. Iz vsega opazovanja njegovega umetniškega dela pri operi se da ugotoviti, da se vzpenja njegova pot v lepi smeri navzgor. Kar predvsem privlači, je njegov mlad, sočen in še neizkvarjen glas, združen s priročno muzikalnostjo. Igralska stran pa postopoma z delom pridobiva na svoji vrednosti, dasi ji pri manjkajoše do polne izdelanosti (žal, da je pri nas vsled pomanjkanja ali nepravilne uporabe vodstvenih moči vsak pomembnejši pojav tako zelo cdivsen le od samega sebe, kar v rasti občutno ovira) pa še do polne prepričljivosti, kar pa je zavisno od individualnega oblikovanja njegovih notranje človeških snovi. Vendar pa je pojav Escamilla poglavlje že do višine, ki vsekakor gledalca priklapa nase z vzbujanjem ugodja. Poleg Klingorja v »Parsifalu« je to druga njegova pomembna stvaritev in kaže, da mu je polje nadaljnjega ustvarjanja odprto na široko, zlasti, ker se glasovno bolj bliža baritonu kot basu. Treba bo le previdnosti, da s tem tudi ne ubije.

Prvič je na odru vidno nastopil v tej predstavi g. Petrovič, ki je mihovno vlogo lepo rešil. Da je njegova glasovna osnova zelo ugodna, že vemo. Mikavno vprašanje pa je, kako se bo razvil igralski. Iz tega nastopa sklepali je še nemogoče.

V. U.

15 let Slovenske dijaške zadruga

»Vdova Rošinka« v Pragi

Dasiravno bo petnajstletnica Slovenske dijaške zadruga fele v jeseni, so merodajni činiči smatrali za primernejše, da se praznuje ta obletnica v marcu in tako je Slovenska dijaška zadruga 1. marca na slovenskem način praznovala petnajstletnico obstoja in socialnokulturnega dela med slovenskimi visokoličci v Pragi.

Slovenska dijaška zadruga je nepolitična, ekonomska in prosvetna organizacija, katere glavni namen je podpiranje revnih in marljivih slovenskih akademikov. Že petnajst let opravlja to svoje poslanstvo. Zbirala okrog sebe mlade ljudi in jih podpirala gmočno in moralno. Nedvomno je bil začetek težak, a z dobro voljo in neumornim delom je bilo

doseženo, da je društvo dobilo današnji obliko in ugled, saj to je eno izmed najbolj uglednih društev jugoslovanskih študentov v Pragi. — K tako lepemu razvoju Slovenske dijaške zadruga je tudi veliko pripomogla slovenska javnost, katere je po svojih darovalcih in dobrotnikih gmočno podprla to humano-kulturno ustanovo.

Ta proslava se je vršila pod pokroviteljstvom dr. Grisogona, jugoslovanskega poslanika v Pragi. Goste je pozdravil predsednik Slovenske dijaške zadruga inž. Stanko Murko, nato je akademski pevski zbor pod vodstvom L. Pfeiferja zapel »Slovenec sem«, »Se ena« in »Juhej juhej«. Zbor se vidno razvil, le škoda, da je tako malostevilen. Dr. O. Berkopec je z jedrnatimi besedami označil Cv. Golarja in razložil vsebino »Vdove Rošinke« v češkem jeziku. Sledila je veseliga »Vdova Rošinka«, katero je režiral Zvonimir Rožop, scenarist pa K. Putrich. Režiser je svoje naloge rešil dobro, le da je premalo važnosti polagal na jezik. Zdi se mi, da je bilo malo preveč samovoljno črtanje in izpuščenega, sicer je pa igra odlično potekla in je občinstvo, zlasti slovensko, ki je komaj čakalo domače delo v domačem jeziku, sprejelo predstavo z velikim navdušenjem. Tokrat je igrala skoraj polovica rutinskih igralcev, ki so veliko pripomogli k lepemu uspehu. Vdovo je podajala gospa Rožopova, bivša članica ljubljanske drame, ki je svoje vlogo rešila izvrstno; škoda le, da ne obvlada dobro slovensčino. Tudi ostale vloge so igralce in igravci priлично prav dobro rešili, tako da je v celoti slovenski večer prav priščno potekel.

II.

»Ti si skala«. Izdaša in založila Akademika zveza. — Naši akademiki so nas presentili s sijajno papeževsko proslavo, ki so jo priredili 18. februarja v Ljubljani, prav tako pa tudi a prikupno knjižico »Ti si skala«, ki so jo izdali ob tej priliki. Za naše razburkane čase, ki se potapljajo v zmedo razkrajajočih socialnih, narodnih, naturalističnih in materialističnih idej, je ta kratka, a jedrnatna brošura nad vse primerna. Kako blagodejno vpliva mladostni zanos in zmagovalni optimizem, ki veje iz čankov naših mladih prosvetiteljev! Brali smo v »Besedi«, v »Mladem Plamenu« in drugod dosti destruktivnih člankov, ki razkrajajo prav to, kar mora biti nam Slovincem in katolikom najsvetejše in najdražje, avtoriteta papeštva. — Tu najdemo krepko afirmacijo one ustanove, ki je absolutno edinstvena, ker je božja. Velikanski zgodovinski in sedanjí pomen božje učiteljske oblasti papeštva nam predložijo članki A. K.: Papeštvo božje znamenje med narodi; J. Ložar: »Oče vseh narodov«; C. Zebot: »Postavil je pastirja«. — V kratkih potezah nam risajo ti članki papeštvo kot ognjišče krščanskega univerzalizma, in podčrtavajo velike smernice, ki jih je dal sedanjí papež za mir, za misijonstvo, za krščansko edinstvo, socialno vprašanje in za notranjo obnovo (Kat. akcija, krščanska vzgaja, krščanski zakon). — Uvodni članek je napisal naš priznani filozof in videc dr. Franc Veber, ki z njemu lastno bistrostjo opredeli osnovno bistvo cerkvene občestvenosti v razmerje človeka do Boga od katerekolí zgoli človeške občestvenosti ter v razmerje človeka do človeka; med obema ne more biti nasprotja. — Priporočamo prikupno brošuro slehernemu inteligentu, tudi onemu, ki ni izrazilo cerkvenega mišljenja. Saj rise ta knjižica papeštvo kot mogočno zaslobo vseh pozitivnih, občeločevskih vrednot in kot pravo skalo med viharji sodobnih trenj in tokov. — Knjižica obsega 54 strani in stane 5 Din. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni in Novi založbi.

Dr. L.

Glasovi o »Slovenski sodobni liriki«. Kakor beremo po raznih jugoslovanskih in tujih listih, je vzbudila »Slovenska sodobna lirika«, ki jo je uredil Tone Vodnik, uvod napisal Raiko Ložar, a izdala Jugoslovanska knjigarna, izredno pozornost. Splošno mnenje recenzentov je, da predstavlja ta izbor slovenske lirike celotno podobo vsega slovenskega liričnega doha in oblikovanja tega stoletja. V vseh ocenah gre poseben poudarek na Ložarjev uvod, o katerem klub različnim mnenjem soglasno kritiki v tem, da je to močan preludij v tako obsežen in časovno-razvojno kompliciran iz-

Gospodarstvo

Povišanje železniških tarif

V celem za 10⁰/₀ od tega 5⁰/₀ radi povišanja takse

Z novim taksnim zakonom je bila vozarinska taksa po postavljeni 101. taksnega zakona za prevoz blaga zvišana za 5%. Tako zvišana taksa se bo pobirala kot taksa do vključno 15. marca t. l. S 16. marcem pa stopi v veljavo zvišanje tarif za 10%, torej za 5% takso in še za 5%. Tozadnji odlok prometnega ministrstva se glasi:

1. V zvezku št. 3 tarife za prevoz blaga z dne 1. julija 1933 se zvišajo za 10% vse vozarinske postavke, le nove postavke pa se zaokrožijo na 10 par navzgor.

2. V Aneksu k tarifam za prevoz blaga se povišajo postavke vseh pozicij za 10% in zaokrožijo na 10 par navzgor. Ne povečajo pa se vozarinske postavke odseka C II., C III. in C IV. (tranzitne tarife), pa tudi ne sledeče pozicije:

V odseku A (lokalni promet in uvoz):

1. (amonijev nitrat), 2. (asfaltni kamen, sirov), 8. (cement), 14. (elektro), 16. (gradbeni material in orodje, inventar, potrošni material in živila za delavce pri gradbi železnice), 20. (kaolin), 24. (kopra), 40. (roba vsake vrste), 43. (steklo v tablah poz. 1310 k. p.), 48. (kamnine, predvno, sukanec iz bombaža ali jute), 57. železniški pragovi, specialni slavni les in brzojavni drogovi), nadalje 63, 69, 79, 82 in 83.

Kontingenti za uvoz lesa v Francijo so v letu 1934 zmanjšani za 5%. Rusija dobi kontingent 160 tisoč ton, Avstrija pa 152.000 ton. Skupni kontingent za prvo polovico pa znaša 590.000 ton. Jugoslavija bi dobila po poročilu Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine za vsako polovico leta 1934. 12.963 ton. Alžir je dal doslej samo 25% uvoznih dovoljenj od kontingentov (torej 25.000 ton, od česar dobi naša država 11.030 ton. Ostanek 75% kontingenta bodo dobile one države, ki se bodo ugodno pogodile s Francijo. Ker je francoska vlada naši državi zagotovila vseh 100% kontingenta iz leta 1933, je računati, da bomo tudi v Alžiru dobili isti kontingent kot leta 1933.

Naša trgovinska pogodba z Nemčijo. Pričakovati je, da se bodo v kratkem začela pogajanja med našo državo in Nemčijo za obnovo trgovinske pogodbe. V ta namen pride nemška delegacija pod vodstvom ministerialnega ravnatelja Samowa v Belgrad.

Oddaja začasnega kolodvorskega bifeja na postaji Maribor, gl. kolodvor, na licitaciji 17. marca se bo oddal v zakup del restavracijskih prostorov dosedanj restavracije za dobo 6 mesecev. Zakup bi se začel 1. aprila, podrobnejši pogoji se zvedo pri žel. ravn. v Ljubljani.

Likvidacija: Splošna gospodarska poslovalnica, r. z. o. z. v Ljubljani.

Vpis v zadrzni register: Gospodarska zadruga pooblaščenih graditeljev dravske banovine v Ljubljani, r. z. o. z.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Smerkarja Ferda, posestnika in izdelovalca pletenin v Mengšu, narok za sklepanje poravnave 26. marca, oglasiti se je do 20. marca.

Odrpava konkurza: Slanc Anton, trgovec v Gradcu (sklenjena prisilna poravnava).

Potrjena poravnava izven konkurza: Oberžan Ivan, pek v Zavodni št. 8 pri Celju.

Končna poravnava: Nerat Vinko, trgovec z mešanim blagom v Vitanju.

Vpisi v trgovski register: Rudski, rudarska komanditna dr. ing. Domladiš, Ljubljana; Meinel in Herold, zaloga tovarne glasil, Maribor (210 tisoč Din, poslov. Golec Franjo), Rozman Lovro, trgovina z lesom, Sp. Lipnica; Barvarna in apretura, dr. o. z. Zbelovo pri Poljčanah (120.000 Din); poslov. ing. Baader Alfred in ing. dr. Bregar Emil, oba iz Maribora).

Srbska banka v Zagrebu popravlja, da je odpisala na dvojnjljivih terjatvah 14,8 milij. Din, svojih nepremičnin pa ni valorizirala. Povišanje vrednosti nepremičnin je pripisovali nakupu novih za 3,4 milijona Din. Delniška glavnica in rezerve ostanejo neizpremenjene: 40,5, oz. 31,6 milij. Din.

Ureditev obrestne mere v Italiji. Vse italijanske banke so po sporazumu vezane na tele obresti (s 1. marcem): 3 do 6 mes. vezane hranilne vloge in vloge v tekočem računu 2,5%, nad 6 mesecev vezane 3%, proste vloge v tekočem računu 1,5%, navadne hranilne vloge 2%, male hranilne vloge do 20.000 lir 2,5%.

Koliko zlata je uvozila Unija. Po podatkih tedenskih rezervnih bank je znašal uvoz zlata v februarju, torej v prvem mesecu novega valutnega režima v USA, skoro 400 milij. dolarjev.

Romunija ima premalo pšenice. Iz Bukarešte poročajo, da letos Romunija ne bo izvozila dosti pšenice, ker bo produkcija komaj krila domačo porabo. Zato tudi ne bo mogla izkoristiti odobrenih kontingentov. Ker ne pritiska noben izvozni presežek na cene, je vlada prenehala s podporo in so cene pšenice padle od 44.000 na 36.000 lejev za vagon. Českoslovaška Narodna banka je izvedla v svojem najnovejšem izkazu za 28. februar valorizacijo zlata podlage z ozirom na novo pariteto českoslovaške krome. Dobitek znaša 432 milij. Kč in se bo porabil za zmanjšanje drž. dolga pri banki na 2150 milij. Kč. Skupno kritje v zlatu znaša 44,7%.

Borza

Dne 5. marca 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha in Prage. Popustili so Bruselj, London, New York, Pariz in Praga. Narasla sta pa le Amsterdam in Berlin.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,90, na zagrebški po 8,84 in belgrajski po 8,85. Grški benoi so notirali v Zagrebu 34,50—36, v Belgradu 34,75—35,50 (35,50, 35).

Ljubljana. Amsterdam 2308,74—2320,10, Berlin 1359,03—1360,83, Bruselj 709,68—803,62, Curih 1108,35—1113,85, London 173,80—175,40, New York 3405,50—3433,76, Pariz 225,85—226,97, Praga 142,17—143,03, Trst 294,35—296,75.

Promet na zagrebški borzi 47.007 Din.

Curih. Pariz 20,375, London 15,725, New York 309,75, Bruselj 72,15, Milan 26,60, Madrid 42,10, Amsterdam 208,275, Berlin 122,8, Dunaj 73,3 (56,45),

bor slovenske lirike, na drugi strani pa da je Vodnikova ureditev kljub nekakim nedostatom (n. pr. da v tako reprezentativni in kritični izbor ne spada nekatera manj pomembna dela) odlično rešena. Zadnje dni sta prinesla obširni oceni »Il piccolo della sera« (Umberto Urbani) in »Percetta straza« (Ilie). Prvi kakor drugi se obširno bavita z uvodom, ureditvijo izbora in posameznimi predstavami slovenske lirike. Zlasti Urbani karakterizira s kratkimi obrisi nekatere pomembnejše lirike in poudarja Ložarjevo točno opredelje posameznikov. Urbanjeva ocena ni le ocena, marveč hkrati zgostena študija slovenskih lirikov.

V odseku B (izvoz):

1. (aluminijev hidrat), 2. (sirov baker), 9. deli stolov za ležanje), 10. (A. les pozicije 297 k. r., B. les pozicije 295 k. r.), 11. (A. les pozicije 297 k. r., B. les pozicije 209 in 295 k. r., telegrafski drogovi, pa tudi impregnirani) in (C. les pozicije 197, 198, 208 in 303; pragovi, sodne desice itd.).

V odseku C II. (velja za promet med Bolgarijo na eni strani in Avstrijo, Italijo, jugoslovanskimi pristanišči ali dalje na drugi strani) razen postavk 1, 2, 8, 11, 13, 15, 26, 27, 28 in 29.

3. V zvezku 1. Tarife za prevoz blaga od 1. julija 1933 se povisa vozarina za prevoz praznih zabnih voz v el. 26/a od 30 na 40 par.

4. V tarifi za izvoz koruze, pšenice, ječmena, rži, soržice, ovsu in mlinskih proizvodov poz. 917 k. r. od 1. decembra 1933 se povišajo vse voznine za 10%, nove postavke pa se zaokrožijo za 10 par navzgor.

Ta določila veljajo za lovorni promet. Za osební promet pa stopijo v veljavo nove tabele cen za osebni promet, ki vsebujejo povečane vozarinske takse po postavki 101 taksnega zakona. Nadalje stopijo v veljavo dne 19. marca tarifne tabele za delavske karte, s 1. aprilom pa nove tarife za abonentske karte.

Stockholm 81,05, Oslo 79, Kopenhagen 70,20, Praga 12,835, Varšava 58,325, Atene 2,93, Carigrad 2,51, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila danes nenotna in so nekateri papirji narasli, med njimi vojna škoda, drugi so zopet bili nekoliko slabši kot v petek. Promet je znašal: vojna škoda 300 kom., begluske obv. 65.000, 8% Bler. pos. 2000 dol. in 7% Bler. pos. 1000 dol.

Ljubljana, 7% inv. pos. 70—72 agrarji 37 den., vojna škoda 312 den., begl. obv. 52,50 den., 8% Bler. pos. 53 den., 7% Bler. pos. 50,50 den., 7% pos. DHB 64 den., Kranj, ind. 250 bl.

Zagreb, Državni papirji: 7% inv. pos. 71—77, agrarji 37,50 den., vojna škoda 312—315,30 (312), 3. 313—315, 4. 314—316 (314), 6% begl. obv. 52—53,50 (52), 8% Bler. pos. 53—55 (54), 7% Bler. pos. 50—50,50 (51,75, 50,50). — Delnice: Priv. agr. banka 257 bl., Trboveljska 107—110, Implex 50 den.

Belgrad, Drž. papirji: 7% inv. pos. 75—76 (75), agrarji 36,50—37 (36,50), vojna škoda 313—314 (314,50, 313), 3. 313—314 (313), 4. 313—314 (313,50), 6% begl. obv. 52,75—53,25 (53,25, 52,75), 8% Bler. pos. 54 bl., 7% Bler. pos. 50—50,50 bl. (51, 50,50), 7% pos. DHB 64 bl. — Delnice: Narodna banka 4200—4300 (4300), Priv. agr. banka 257—260.

Dunaj, Donavsko-savsko-jadrn. prioritete 62,10, delnice 13,10, Länderbank 15,85, Narodna banka 158, Steig 19, Steuerg 10,25, Alpine 12,25, Rima 23,95, Trboveljska 12,93, Magnesit 31,80.

Žitni trg

Tendenca za pšenico je čvrsta. Za izvoz ni kupčije, pač pa je živahno zanimanje iz notranjosti države, ki obeta postati še večje. Vendar se opaža absolutno pomanjkanje dovolov in ni nobene ponudbe. Cene so čvrste. Koruza in jekla sta ostali tako v tendenci kot ceni neizpremenjeni.

Zivina

Dunajski goveji sejum 5. marca. Prigaanih je bilo 823 volov, 405 bikov in 566 krav, skupno 1834 glav, od tega iz Avstrije 1384, 450 pa iz inozemstva. — Cene so bile naslednje (v šilingih za 1 kg žive teže): voli 0,99—1,50, bikji 0,92—1,10, krave 0,88 do 1,05 in klavna živina 0,63—0,85. Promet je miren in so cene volov in dobrih krav ostale neizpremenjene, čeprav je bila pri kravah tendenca navzdol. Odjem bikov in klavne živine je bil slab in so cene bikov popustile za 5, klavne živine pa za 3—5 grošev pri kilogramu.

Hmelj

Novi Sad. Cene hmelja so nenadoma narasle. Javilo se je večje povpraševanje iz Nemčije in CSR in so pretekli teden cene narasle od 45 na 52 Din pri kilogramu za prvovrstno blago. Producenti pa se še vedno vzdržujejo večjih prodaj, kar računajo na še višje cene.

Zatec (CSR), 1. marca. Promet je nadalje zelo živahen, ker trgovci mnogo kupujejo, pa tudi pivovarne. Lanski hmelj notira 1,60—1,750 Kč, izbrano blago pa stane celo 1,800 Kč.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 6. marca: 11.00 Šolska ura: Českoslovaška (Viljem Kus), 12.15 Reproducirani odlomki iz »Prodane neveste«, 12.45 Poročila: 13.00 Čas, Slovenska narodna reproducirana glasba, 18.00 Otroški kotiček (Manca Komanova), 18.50 Reproducirana lahka glasba, 19.00 Francoščina (prof. Prezelj), 19.50 O državljanski vzgoji (prof. Marinko), 20.00 Prenos akademije slepih iz Kočevja, 20.45 Radio orkester, 22.00 Čas, poročila, 22.30 Angleške plošče.

Sreda, 7. marca: 12.15 Narodne pesmi in plesi raznih narodov (plošče) 12.45 Poročila: 13.00 Čas, pevski jazz-ansambli v reproducirani glasbi 18.00 O vnetju ušesa (dr. Janko Hafner) 18.30 Radio orkester 18.55 O socialni skrbi (Drago Kosem) 19.05 Vzgoja v družini (dr. Stanko Gogala) 19.30 Literatna ura: Letošnji knjižni pregled (Podbevšek) 20.00 Prenos iz ljubljanske opere, v odnoru čas in poročila.

Drugi programi:

Torek, 6. marca: Zagreb: 20.15 Klav. koncert, 21.15 Vok. koncert (skandinavske pesmi). Dunaj: 17.20 Koncertna ura, 19.30 Koncert dun. simfonikov. — Budimpešta: 19.30 Ana Karenina, opera (Hubay). — Milan-Trst: 20.45 Umetnost in kultura, 22.00 Komorna glasba. — Rim: 20.45 Prenos opere. — Praga: 20.00 Predavanje o Smetani, Dvoraku in Fibichu, 21.00 Bolg. glasba. — Varšava: 20.00 Manon Lescaut, opera (Puccini). Vsa Nemčija: 19.00 Džon Džon (reportaža iz železničarskega življenja).

Sreda, 7. marca: Zagreb: 20.00 Prenos iz ljubljanske opere — Dunaj: 17.10 Moderni kompoziti 19.30 Loharjev koncert dunajskih filharmonikov (dirigira Lohar, sodelujeta Novotna in R. Tauber). — Budimpešta, 19.50 Vokalni koncert 20.25 Igra 21.25 Čiganska glasba 22.15 Orkestralni koncert — Milan-Trst: 20.40 Veseliga —

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pečena vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Služkinjo
vajeno vseh hišnih del, šivanja in kuhanja, pridno in pošteno, sprejme trgovina na Gorenjskem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2248. (b)

Sedlar, pomočnika
takoj sprejemem. Ruper Janez, Suha 66, p. Škofja Loka. (b)

Gaterista
dobro izvežbanega, sprejemam za svojo vodno žago z dvema venecijanskima jermenikoma, ki zna izvrševati vsa popravila na žagi in je že deloval na vodnih žagah z venecijanskimi jermeniki. Interesentje naj se pismeno javijo na naslov: Vlado H. Vuković, lesna industrija, Foča, Bosna. (b)

Slaščičar, pomočnika
s triletno pomočniško dobo - sprejemem. Pismene ponudbe na upr. »Slov.« pod »Kompanjon« 2488. b

Gospodična
katera bi bila zmožna samostojno voditi prirojavni atelje za damsko oblačila, se išče. Ponudbe s prepisi sprave poslati na upravo »Slov.« Maribor pod št. »189« 2475. b

Pouk

Gospodične
se sprejmejo za dnevni in večerni pouk v šivanju perila. Ponudbe pod »15. marec« na upr. »Slov.«.

Objave

Izjava!
Podpisani Bitenc Ivan, mizar v Ljubljani, Gospodstva ulica št. 10, obžalujem in preključem vse, kar sem govoril o firmi »Mizarstvo Sava«, družbi z o. z. v Ljubljani ter izjavljam, da so vsi izdelki te firme solidno in strokovnjsko izdelani, da se radi tega lahko vsakomur priporočajo ter da nimam te firme v nobenem oziru ničesar očitati. Obenem se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega pregona. Bitenc Ivan.

Stanovanja

ODDAJO:
Enosobno stanovanje se odda s 1. aprilom. — Rožna dolina cesta XVIII. št. 24. (c)

Vnajem

ODDAJO:
Dvorišni lokal
8x5.10 vel., ob Gospodstvi cesti št. 12 — se takoj odda. Poizve se istotam I. ali II. nadstr. n

Denar

Trgovska agentura
bančnih posojilnih poslov Augustin, Ljubljana, Aleksandrova 4, posreduje posojila in bančne vloge.

Družabnika
z dežele z 20 do 40.000 Din gotovine iščem za nabavo tovornega avtomobila. Dopise podružnici »Slov.« Celje pod »Zanesljiv« št. 2474. (d)

Poizvedbe

Nasla se je
zlata zapestnica na prelazu na Dunajski cesti. Lastnik zve naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 2464. (e)

Posestva

Doben oglas v »Slovenca«
posestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem, če kupca ti s knjižico da

Stavbne parcele
600 m² v večje, pri postaji Vižmarje — ugodno naprodaj. Naslov: Vižmarje št. 100. (p)

Stanovanja prodamo
v solastnini, proti plačilu v gotovini. »Stavbna zadruga«, Ljubljana, pp. 307

Izredna prilika!
Z aprilom ali majem se odda oziroma prodaja trgovina z mešanim blagom na deželi, poleg farne cerkve in šole, z vsem inventarjem ter brez konkurence. Poleg enonadstropne hiše so še ostali potrebni objekti ter vrt. Oddaljeno 1 uro od žel. postaje in največjega rudnika v državi. Proda se zaradi družinskih razmer. Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Zagotovljena eksistenca« št. 2486. (p)

Industrijski Obrtniki!

Svetovno znani Krautzbergerovi lipski aparati za brizganje lakov in barv se dobe v jugoslovanskem skladišču **FRANJO FORGAC, Zagreb** Masarykova 18 - Telefon 26-20. Zahtevajte specije ne ponudbe.

Več stavbnih parcel
v skupni meri 3300 m² - se ugodno prodaja. Poizve se pri Jože Rožancu, mizarstvu mojstru, Trata, št. Vid nad Ljubljano. (p)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajal
a! motorja bi nebiel se rad hr kupcev ti mnogo prižene Slovenec naimanjsk insprai

Pozor kmetovalci!
Mavec (gips) za gnojenje po ceni 25 Din za 100 kg dobavlja, dokler traja zalog — Rudolf Dergan, trgovec, Laško. Kupi pa večjo množino hrastovih in bukovih pražov raznih dimenzij in prositi za tozadavne ponudbe. (f)

Orehe
kg po 7.50 Din, krompir kg po 75 par, in sadna drevesa dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Fotografski aparat
Rodenstock, za poklicne fotografe, razno pohištvo, šivalni stroj, električne potrebščine, stroji za rezanje salame, manufakture, razne deske in hlodi, poceni naprodaj. Vprašati v skladišču »Figovec« — Ljubljana, Tyrševa 13. (l)

Industrijski obrtniki!
Če se niste moji odjemalci, poskusite pri meni, kadar rabite orodje, železo, pločevino, železne in lesne jermenice, gonilne in šivalne jermene, jermenski vosek in vse ostalo v mojo stroko spadajoče blago. Poštena posredstva in nizke cene Vas bodo zadovoljile. — Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodstvska 1. (l)

Svetli premog
37 Din
Mejovšek, Maribor, Tatlenbachova 13. Tel. 2457. Karbopaket.

Pokrit voz
dvovprežen (brongham), moderen, dobro ohranjen, naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2465. (f)

Šivalni stroj
malo rabljen, z okroglim čolnicom - naprodaj za 1400 Din. Kladezna ulica št. 26. (f)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana —

Razno

Hranilne knjižice
in prepise prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun. A. & E. Skaberne, Ljubljana. (r)

Pohištvo

Naprodaj
še nerabljena spalnica iz trdega lesa — 7 kosov. Cena 1800 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2466. (s)

Kupimo

Vsakovrstno zlato krompir
po najvišjih cenah CERNE ruvelir Ljubljana Wollfova ulica št. 3

Glasba

Klavirji
prvovrstni instrumenti - različnih vrst kakor tudi lastnih izdelkov že od 11.000 dalje dobite pri **R. WARBINEK** Ljubljana, Gregorčičeva 5 Dolgoletna garancija — Prodaja in obroke tudi proti bančnim knjižicam Strokovnjska popravila in oglaševanje izvršnem točno in ceno — Načelnika izposojevalnica Židovska ul. in Stari trg.

Obrt

Specijalna mehanična delavnica za popravilo vseh pisarniških strojev in kontrolnih blagajen. Za vsako delo pismeno jamčim Cene solidne. Ludovik Zita Kolodvorska št. 26 Tel. 34-23. (t)

Mlinarji!
Rz. prosa, ajdo in ječmen kprite najceneje pri **A. VOLK, LJUBLJANA** Veletrgovina žita in moka Redizjeva cesta 24

GREŠITE MNOGO
ako ne čitate redno **SLOVENCA**

NOVA SKRIVNOST PUDRA ZA LICE

olepša tudi najbolj mastno kožo z „MAT ODRAZOM“

To novo odkritje Vam da svežino in deklisko dražest. Ves dan pa ne bo niti sledu takega bleska na licu, pa naj delate kakorkoli.

Bistvo te skrivnosti je nov način proizvodnje, patentiranega za pudr Tokalon, pri katerem je smetanova pena zmešana z najfinjšim pudrom in trikrat presejana skozi svileno sito. Zaradi tega se pudr Tokalon drži na licu petkrat dalje, kakor navadni pudri. Tudi po najdaljšem večernem plešu v razgreti dvorani bo Vaša polt tako sveža in dražestna, kakor je bila v začetku.

Smetanova pena v pudru Tokalon prepreči, da bi pudr sam osušil prirodno mast kožo, kakor storijo to navadne vrste pudra, zaradi česar postane koža raskava in suha.

Ostane na licu 5 krat dalje

Ce želite imeti čudovito, čarobno polt, ki povzroči divljenje in tudi zavist Vaših tovarišic, potem si nabavite še danes kaskatko pudra Tokalon. Prepričajte se sami, kako se on razlikuje od navadnih pudrov, ker je smetanova pena izključno skrivnost Tokalona.

25% popusta

dobi kdor naroči ozi. kupi od 15. II. 1934 do 15. III. 1934 knjigo:

Dr. Potočnik: Dobri pastir.

Premišljevanja o življenju našega gospoda Jezusa Kristusa in njegovih svetnikov. Knjiga obsega tri dele. I. del 359 strani, nevez. Din 38.—, vez. Din 50.—, II. del 381 strani, nevez. Din 40.—, vez. Din 52.—, III. del 290 strani nevez. Din 40.—, vez. Din 52.—.

Ni je lepše in primernejše slovenske knjige o premišljevanju življenja, delovanja in trpljenja našega Zvečičarja, kot je ravno Dobri pastir. V prvem zvezku nam opisuje dobo pred rojstvom Jezusovim njegovo mladost, mladeniško dobo do njegovih čudežev in ustanovitve kraljestva božjega na zemlji. V drugem zvezku nam opisuje njegovo delovanje na svetu. V tretjem pa opisuje Zvečičarjevo trpljenje, njegovo smrt in častljivo vstajenje.

Knjiga je pisana v krasnem slogu, tiskana na finem papirju ter lepo opremljena.

Naroča se pri **H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.**

Semenski krompir

„ONEIDA“ in „ROŽNIK“, gorenjski dobavlja

Kmetijska okrajna zadruga - Kranj

Sposobnega zastopnika iščemo

za prodajo naše poznane 100% čiste, naravne cikrije in kavnih surogatov. V obzir pridejo samo zastopniki, ki so dobro vpeljeni v kolonialni stroki in razpolagajo z garancijo. Zastopstvo bi obsegalo: Ljubljano, Dolenjsko, Gorenjsko in Notranjsko. Ponudbe poslati na trvdko Frank i drugov, centrala za prodajo, Beograd, ulica Kralja Petra 54.

Uprava graščine Zg. Ptuj prodaja iz svojih drevesnic Ptuj in Vurberg prvovrstna

sadna drevesca

vseh dobrih jabolčnih vrst ter nekaj hrusk moštnic za pomladansko sajenje. Vprašanja: Graščina Zg. Ptuj.

Največja izbira in najnižje cene

kompletnih potrebščin za šivilje in krojače.

Istotam bogata izbira damskega perila, žepnih robcev, kravat, vsakovrstnega modnega blaga, itd.

Josip Petelinc, Ljubljana

za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Življenje sv. Gabriela od žalostne Matere Božje

Letos prvič obhajamo Slovenci god sv. Gabriela od žalostne Matere. Zato je prav, da bi vsi spoznali tudi njegov življenjepis. Prevod so oskrbeli ljubljanski bogoslovci po italijanskem izvirniku. — Cena tej knjigi je tako majhna, da jo bode prav vsak lahko kupil. Knjiga obsega 129 strani, in velja nevezana Din 10.—. Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

Ludvik Ganghofer:

32

Samostanski lovec

»Užival si vse prelepo veselje življenja, dokler se ti sreča ni sprevrgla v eno bolest, kakor lep pomladni dan v noč z mrzlo slano. Moje življenje pa je bilo trnjeva pot, korak za korakom; čisto veselje mi ni nikdar zvezetelo in vsak sad, po katerem sem segel, je krlil v sebi črva ali gnilobo. Več sem trpel ko ti, ker sem zapadel samo boleštim, ne da bi bil užil veselje. Imel sem brata, ki me je sovražil, ker sem bil starejši; imel sem mater, ki je ljubila samo svojo ničemurnost in svoje sokole; imel sem očeta, ki me je zavrgel, ker se nisem znal laskati; žena, ki me je vzela brez ljubezni, mi je prelomila zvestobo; zapeljal jo je moj prijatelj, edini, ki sem vanj zaupal; zvesto sem služil svojemu vladarju, a so me vendar osumili izdajstva in me vkvali v spone. Iz ječe sem ubežal v samostan. Mrzil sem ljudi in sem se znal Boga samo bati. Ne vdano... drgetajoče v strahu sem molil in skušal jarost svojega srca utopiti v težki pokori. Toda srd in strah sta me tesno oklepala! Če sem stopil iz samostana doli v dolino, sem videl samo stisko in človeško bridkost; če sem se vzpel na gore, sem videl vso strahoto narave, pustošenje in uničevanje — Boga v njegovem srdi! S trepetom v duši sem zbežal spet domov v svojo celico, pel in molil in vihrl bič.«

»In kako vam je došlo odrešenje?«

»Dan je bil v pozní jeseni. Ležal sem na postelji, onemogel, krvaveč iz ran, ki mi jih je zadal bič, žgoče oči uprte v golo steno. Nakazne podobnosti mrzlega, brezplodnega življenja so se mi v omotici vrstile pred dušo in vsaka misel je bila krik k Bogu: usmrti me, usmrti me, čemu

naj še živim! Tedaj sem opazil viseti na steni metulja; povesil je krila in se ni gnil. Segel sem po njem, pustil se je prijati. Njegove nožice so bile odrevene, krila ohromela, zmrazil je v moji zimni celici. »Tvoja usoda je moja!« sem dejal in ga spustil, da je padel na tla. Tedaj se je dvignilo solnce nad goro in skozi odprto okno moje celice je pošiljal topel, zlat žarek prav na mesto, kjer je ležal metulj; ni trajalo dolgo, ko je živalca postrani ležeč začela gibati z nožicami. Tako se je mežikal nekaj časa, ni se mu posrečilo, da bi se spravil pokonci. Podrpal sem predenj ročaj svojega korobača, oprjel se je lesa in zavrnil krilca; dolgo je miroval, potem je iznenada razprostil perotnice, jih spel zaprl, zlezal z biča na tla, dalje in dalje vedno za solncem in po zidu navzgor na desko pred oknom. Tam se je še za trenotek ustavil, kakor da si mora odpočiti... in neprestano je poigraval s krilci... in potem je mahoma začel prhutati, sprva težko in okorno, toda vedno lažji je bil njegov polet in splaval je proč od okna in zaokrožil pod sinje nebo.«

Gospod Henrik je premolknil in se smehljaje zazrl v brezkonno sinjino.

»Tedaj je prišlo nadme... sam nisem vedel kako. Bilo mi je, kakor da bi mi ukazal božji glas: Vstani in živi! Dvignil sem se, si izmil rane in si jih natri s hladilom. Ko v sanjah sem stopil iz samostana in se napotil po prelepi dolini. Solnce je predlo po zraku srebrne nitke, listnati gozd je žarel v pestrh jesenskih barvah. Otroci so me srečavali in mi poljubljali roke; ah, kako zaupno so se s svojimi ljubimi očmi ozirali k meni. Vsa polja so živila, odpoved sem čul petje in smeh. Ljudje so sejal in brnoli ozimino, ne da bi vedeli, ali bodo tudi užili kruh te setve. In ko sem se vrnil domov v samostan, sem stopil pred go-

spoda Konrada Allentannskega, mojega prošta, in mu dejal: »Dajti mi dela!« Ah, dnevi, ki so sledili. Garal sem ko konj, ki se je utrudil od samega stanja v hlevu. Prijel sem za vse in povsod. Urejeval sem in množil imovino svojega samostana, dvignil sem kop soli, bil sem ribičar, kletar, lovičar, vse obenem... kjerkoli se je drugi utrudil, sem stopil na njegovo mesto; in vse se mi je sprevačalo v veselje! Blazil sem strogost svojih predstojnikov, spravil sem razprte sosedne, pomagati, kjer je bila pomoč potrebna... in čim več sem smel ljudem pomagati, tembolj sem jih začel ljubiti. In nikogar nisem izključeval... svojemu bratu sem pomagal v hudi stiski, otroke one ženske sem dvignil iz siročine v prijazno življenje, in svojemu knezu, ki je postal cesar, služim z vso zvestobo svojega srca. Povej mi, Dietwald... mar ni bil božji nauk, ki mi ga je dal metulj, ko je zletel pod nebo? »Če hočeš najti nebo, pojdi na solnce.« To delam, Dietwald... iščem solnce v življenju in vnašam v neizogibno senco svetlobo, kolikor morem. In mi je sleherni dan prelep dar božji. Veseli me vsaka cvetka, ki cvete na mojem skoro dovršenem polju... pa naj jo utrga kdo drugi! In če mi poleg vsega veselja pošlje Bog kdaj pa kdaj tudi gorje, ga prenašam in ga skušam obvladati, ne sprašujem pa: zakaj trpim. Položil je roko patru na ramo in smehljaje še dodal: »Da trpim, mi zadošča. Homo sum, Dietwald, homo sum!«

Pater Dezert je bil naslonil glavo na zid svoje samotarne, sklenil roke v naročju in dočim se je zazrl proti sinjemu nebu skozi rahlo se gugajoče veje bukev, ki so poganjale svoje prve skromne lističe, so polzele solze po njegovih bledih licih — prve solze po dolgih letih.

Gospod Henrik je malo pomolčal. Potem je

dejal: »Ne zdvajaj, Dietwald... tudi tvoj metulj bo še zaplul. Ako ni vzletel petnajst let, pomni, vzletel bo v prihodnjem!«

»Petnajst let!« je zdrknilo tiho s patrovih ustnic. »In meni se zdi, kot bi bilo večeraj, kakor da bi prešla medtem ena sama noč, dolga, bridka, strahotna noč, ki ji noče slediti noben dan več.« In iznenada se oklenivši proštevih rok, je zaklical vročo prošnjo: »Ah, gospod Henrik, pustite mi svoje roke, dvignite me k sebi... tja, kjer sveti solnce! Poglejte me... saj sem se vendar bil n boril, dokler mi niso sesahnille zadnje moči... in doživel se tudi ure mirne vdanosti. In ko ste spoznali, da me ozka celica duši in ko ste me poslali sem v to prečudovito cerkev božjo, je v meni vse potihnilo, dočim je bučal okoli mene jug in se je moj čolnič tam v jezeru boril z valovi. In zdaj spet vse, vse izgubljeno! Oči so mi žarele in glas se mu je zgubljal v zamolklem mrmranju. »Zgubljeno... že četrti dan! In muka je, kar čutim! — Hrepenenje, kar mislim! Zelja, kar snujem! Duh se mi je prikazal...«

Gospod Henrik se je ustrašil. »Dietwald!« »Duh, kakor bi se dvignil iz pepela — in vendar meso in kri, z lasmi moje zakonske družice, s preljublimi otroškimi usti, ki so se mi smehljale v ljubezni...«

»Dietwald!« Gospod Henrik je skočil pokonci in stresel patra za ramo. »Pamet te zapušča, bolan si na duhu. Cesar ti je srce zvrhan, se ti kaže v prividih. Tako se je pričelo pri premnogih — eden je postal svetec, in drugih sto grešni, verolomni zločestniki! Zgrabi za oporo, ali si pa izgubljen! Dati ti moram delo. Odica, s katero mamiš ščuko in klena, zate ne velja!«

»Gospod!« je zajčkal pater Dezert. »Odtod da bom moral?«